

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
STORGÖTEBORG

Årsredovisning 2023

Räddningstjänstförbundet Storgöteborg

Upprättad 2024-01-31
Diariennr 2023/746

Innehåll

1. Inledning.....	4
2. Förvaltningsberättelse	5
2.1 Översikt över verksamhetens utveckling	5
2.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	6
2.3 Händelser av väsentlig betydelse.....	8
2.4 Styrning och uppföljning av verksamheten	10
2.5 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	10
2.6 Balanskravsresultat	16
2.7 Väsentliga personalförhållanden	18
2.8 Förväntad ekonomisk utveckling	19
3. Finansiell rapportering.....	21
3.1 Resultaträkning	21
3.2 Balansräkning	22
3.3 Kassaflödesanalys.....	23
3.4 Noter	24
3.5 Resultaträkning – analys	29
3.6 Balansräkning	32
3.7 Drift- och investeringsredovisning	33
3.8 Resultatutjämningsreserv	36
3.9 Nettokostnad för räddningstjänst per invånare	36
4. Personal.....	36
4.1 Attraktiv arbetsplats och kompetens.....	37
4.2 Arbetsmiljö och hälsa	40
4.3 Samverkan	43
4.4 Lönebildning	43
4.5 Övriga personalnyckeltal.....	44
5. Organisation och verksamhet	45
5.1 Händelser under året och organisationens utveckling	45
5.2 Verksamhet: Förebyggande och förberedande	50

5.3	Verksamhet: Genomföra och följa upp.....	57
5.4	Uppföljning av interimistiska avdelningen Södra Bohuslän (SB)	58
6.	Intern styrning och kontroll	59
6.1	Systematiskt brandskyddsarbete	59
6.2	Delegationsbeslut enligt kommunallagen	60
7.	Forskning och utveckling.....	61
8.	Bilagor	61

1. Inledning

Räddningstjänstförbundet Storgöteborg (RSG) omfattar från och med januari 2023, nio medlemskommuner; de ursprungliga Göteborg, Mölndal, Kungsbacka, Härryda, Partille och Lerum, samt de nyligen anslutna Stenungsund, Tjörn och Lilla Edet. Sammanlagt omfattas nu nästan 950 000 kommuninvånare. RSG svarar för operativ räddningstjänst och förebyggande insatser mot brand utifrån Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO), som är den övergripande lagen för räddningstjänst och förebyggande verksamhet.

Lagen syftar till att "bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn taget till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor". Förbundet utövar tillsynsverksamhet och utför brandskyddskontroller inom ramen för LSO.

RSG ansvarar för tillsyns- och tillståndsverksamhet enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) och bistår med granskning och sakkunskap vid samhällsplanering, bygglov och under byggprocessen i enlighet med Plan- och bygglagen (2010:900) (PBL). Därutöver medverkar förbundet i samhällets krishantering.

Förbundets uppgifter och skyldigheter regleras genom lagstiftning, styrande dokument och avtal. Medlemskommunernas uppdrag till förbundet redovisas i förbundsordningen och i handlingsprogrammet för skydd mot olyckor. Förbundet upprättar även verksamhetsplan och internkontrollplan.

Av förbundsordningen framgår att förbundet styrs av fullmäktige och styrelse. Förbundsstyrelsen leder och samordnar förbundets angelägenheter och har uppsikt över verksamheten som bedrivs. Verksamheten granskas av förtroendevalda revisorer. Budget och verksamhetsplan fastställs av förbundsfullmäktige och internkontrollplanen av förbundsstyrelsen.

Handlingsprogrammet enligt LSO

Handlingsprogrammet för åren 2020–2023 redovisar förbundets samlade förmåga att som räddningstjänst verka enligt LSO.

I Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB:s, nationella strategi för att stärka brandskyddet för den enskilde är inriktningen att ingen ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand. Utifrån denna inriktning har RSG i handlingsprogrammet utarbetat lokalt prioriterade mål.

Handlingsprogrammets mål är nedbrutna i åtgärder som tillsammans bidrar till måloppfyllelse, redovisad under avsnitt 2.5, God ekonomisk hushållning. Handlingsprogrammet utgör även underlag för statens tillsyn av RSG:s verksamhet.

Genom avtal med till exempel andra räddningstjänster, sjukvård, MSB, Sjöfartsverket, Kustbevakningen och Brandskyddsföreningen Restvärderäddning AB (RVR) har RSG särskilda åtaganden.

RSG:s vision är "Tillsammans för en trygg och säker värld". RSG:s kärnvärden är trygghet, säkerhet och omtanke, som ska vara vägledande i allt arbete externt och internt.

2. Förvaltningsberättelse

2.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Fem år i sammandrag					
<i>Miljontal kronor</i>	2023	2022	2021	2020	2019
Resultaträkning					
Verksamhetens intäkter	135,0	114,8	115,7	100,7	101,5
Verksamhetens kostnader	- 849,0	- 683,2	- 673,3	- 631,8	- 643,0
Avskrivningar enligt plan	- 41,6	- 34,8	- 31,8	- 31,2	- 30,3
Verksamhetens nettokostnader	- 890,6	- 718,0	- 705,1	- 663,0	- 673,3
Medlemsavgifter inkl pensioner	785,4	609,0	606,0	575,3	581,4
Finansnetto	- 39,5	- 8,3	- 5,0	- 8,6	- 13,0
Årets resultat	- 9,7	- 2,5	11,6	4,4	- 3,4
Budget	- 1,7	- 1,4	-	-	-
Avvikelse mellan resultat och budget	- 8,0	- 1,1	11,6	4,4	- 3,4
Balansräkning					
Balansomslutning	990,4	871,0	872,4	856,2	825,8
Eget kapital	105,3	104,8	107,3	95,7	91,3
Investeringar under året	34,7	47,1	58,0	35,0	21,8
Nya medlemskommuner	15,8				
Ekonomisk analys i %					
Soliditet	11	12	12	11	11
Eget kapital i procent av balansomsutningen					
Det egna kapitalets andel av anläggningstillgångarna	42	43	47	47	46
Uppräkning av medlemsavgift exkl pensioner	2,9	2,4	2,4	2,4	2,0

Tabell 1 Fem år i sammandrag

Verksamhetens utveckling, här presenterat över en femårsperiod. Förbundsutökningen med tre nya kommuner från och med januari 2023 medför en ökning generellt, både vad gäller kostnader och intäkter, framför allt medlemsavgifter, samt ökade investeringar och inte minst, tillskott till det egna kapitalet.

De intäkter som redovisas här avser ca 15 % av förbundets totala intäkter, resterande del utgörs av medlemsavgifter. Intäkterna härrör från larmkommunikation, utbildning och övning, taxor och avgifter, hyror med mera. Under pandemiåren sjönk intäkterna i de delar där verksamheten förutsätter personkontakt. Förbundets erhöll under de här åren viss ersättning från staten för sjuklönekostnader.

År 2021 erhöles 13,5 mkr avseende ersättning för förtida avslutat hyresavtal när SOS Alarm AB valde att flytta från lokalerna i Gårda.

Både 2022 och 2023 har RSG fakturerat ca 4 mkr per år till medlemskommunerna för den ersättning som staten utbetalat till kommunerna avseende uppbyggnad av gemensam systemledning. Under 2023 höjdes återställningsavgiften för obefogade automatiska brandlarm, vilket medförde ett tillskott till intäkterna. Även ränteintäkterna ökade under året.

Budgeten har underbalanserats för åren 2022 och 2023 och detta är i linje med beslutad finansiering av investeringar i de större projekten avseende utbildnings- och övningsanläggning på Färjenäs respektive säkerhet och robusthet. Dessa investeringar fortsätter även under kommande år.

RSG:s investeringar har under de senaste åren bland annat omfattat ett flertal större fordon samt investeringar i IT (servrar, IT-miljö) så som krävs för att höja IT-säkerheten. Därmed har förbundet haft relativt höga investeringsutgifter. Som en konsekvens ökar även avskrivningskostnaderna allteftersom investeringarna genomförs och tas i bruk.

2.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

RSG:s verksamhet påverkas ständigt av en rad faktorer och förhållanden i omgivningen. Riskbilden för räddningstjänsten förändras i takt med samhället och speciellt i urbana miljöer där social obalans visar på nya former av samhällsproblem. Även området sociala risker och anlagda bränder omhändertas i ett särskilt strategiarbete. En särskild riskidentifiering utifrån LSO finns i Handlingsprogrammet 2020-2023. Exempel på områden för övrigt är miljö och hållbarhet som hanteras inom ramen för miljöpolicy och strategi. Utvecklingen i omvärlden, både nationellt och internationellt har fått större betydelse och påverkan på RSG under senare år, vilket också märks i de ekonomiska förhållandena.

Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund (SBRF) ekonomisk överföring

Via verksamhetsövergång av SBRF, Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund, har RSG från och med 2023 utökats med tre kommuner.

Budgeten för året omfattar därmed intäkter och kostnader även de tre nya medlemskommunerna Stenungsund, Tjörn och Lilla Edet. Medlemsavgiften är beräknad enligt RSG:s beslutade modell.

Under året har integrering av verksamheten pågått och så har även den ekonomiska överföringen av pensioner för samtliga individer via KPA Pension, anläggningstillgångar och register samt avsättningar för pensioner och semesterskuld.

Budget 2023

Budget avseende 2023 baserades på rådande förutsättningar under framtagandet våren 2022 och avsåg RSG:s ursprungliga sex medlemskommuner. Redan vid beslut om uppräknings i juni 2022, stod det klart att indexuppräknings inte skulle vara tillräcklig

för att nå ett nollresultat under 2023. Dokumentet *"Underlag för reviderad budget 2023 samt förslag till åtgärder med anledning av förbundets ekonomiska läge"* (diarienummer 2023/143) togs fram i februari/mars 2023 och med de förutsättningar och åtgärder som där presenterades, bedömdes att ett underskott i årets resultat skulle kunna begränsas till ca - 10 mkr.

RSG har vidtagit åtgärder som bland annat omfattar besparingar, avgiftshöjning av återställningsavgifter för obefogade larm samt anställningsstopp med innebörden att samtliga rekryteringar ska bedömas och godkännas av direktören.

Mer om nämnda åtgärder finns att läsa i avsnitt 2.8 Förväntad ekonomisk utveckling.

EU:s arbetstidsdirektiv

De centrala parterna på arbetsmarknaden slöt under våren 2023 ett nytt arbetstidsavtal efter påtryckningar från EU-kommissionen. Inom exempelvis den offentliga vården, socialtjänsten och räddningstjänsten är det vanligt förekommande med dygnspass. Detta sätt att förlägga arbetstid är uppskattat hos RSG:s medarbetare och har dessutom tjänat verksamheten på ett bra sätt. Det centrala avtalet ger vissa undantag samt medger också möjlighet till dispens. Dock råder oklarhet mellan parterna hur det centrala avtalet ska tolkas samt vilka kriterier som gäller för att erhålla dispens. För RSG:s befälskollektiv gäller de nya arbetstidsreglerna redan ifrån den 1 oktober och för brandmannakollektivet den 1 februari 2024.

Med hänsyn till både verksamhetsmässiga negativa effekter, kort implementeringstid och svåröverblickbara negativa ekonomiska konsekvenser har förbundsstyrelsen den 5 december beslutat om dispens från delar av de nya arbetstidsreglerna. De fackliga organisationerna delar arbetsgivarens ställningstagande i arbetstidsfrågan.

Kostnaden för efterlevnad av det nya avtalet är inte känd.

Kriget i Ukraina

Det fullskaliga kriget i Ukraina har fått en direkt påverkan på RSG:s förhållningssätt beträffande det civila försvaret. Även om statsmakten under de senaste fem åren påtalat vikten att påbörja uppbyggnaden av den kommunala krisberedskapen samt även adresserat särskilda medel har kriget i vårt närområde fått en helt annan dimension. RSG har tillsammans med ett flertal andra räddningstjänster donerat såväl räddningsfordon som personlig utrustning till Ukraina. Nämnda doneringar sker genom Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps (MSB) försorg i samverkan med Europeiska Unionens mekanism för stödåtgärder. RSG har dessutom påbörjat utbildning av brandmäns roll under höjd beredskap, att hantera oexploderad ammunition (OXA), denna utbildning genomförs av MSB. MSB prioriterar i första hand de räddningstjänster som finns inom de av statsmakten utpekade fem områden som anses särskilt viktiga, däribland Göteborg.

Under maj månad hade de nordiska huvudstädernas räddningstjänster sitt årliga möte och denna gång i Göteborg. RSG ingår i denna konstellation sedan tidigt 1980-tal. Temat för detta besök var hur ett medlemskap i NATO påverkar den lokala räddningstjänsten. Cheferna för räddningstjänsten i Oslo och Köpenhamn kunde inom detta område delge värdefull och relevant information.

Övrigt

RSG har som vid flera tillfällen omnämnts, att förhålla sig till förlorade hyresintäkter avseende SOS Alarm och Stena Oil. Nödvändiga åtgärder och satsningar har redogjorts för i andra sammanhang, men särskilt digitalisering kräver mycket resurser för att RSG ska uppnå den effekt som eftersträvas i syfte att stärka verksamheten.

Som tidigare aviserats förväntas investeringarna öka under kommande år och budgeten för avskrivningar kommer att behöva justeras då fler av de större investeringarna (IT, teknik) är dyra och har samtidigt kort livslängd vilket ger höga årliga avskrivningskostnader.

Höjda räntor kommer att påverka hyreskostnaden och de ekonomiska förutsättningarna blir allt stramare.

Ansvarsförbindelse

Ansvarsförbindelse för pensioner uppgår per 2023-12-31 till 136,7 mkr.

2.3 Händelser av väsentlig betydelse

Några exempel på särskilt viktiga händelser eller omständigheter hittills i år.

För RSG som organisation var 2023 ett år med fokus på integrering av de tre nyttillkomna medlemskommunerna, Stenungsund, Tjörn och Lilla Edet, både vad gäller det vardagliga arbetet, och hur den nu utvidgade organisationen ska se ut. Under våren genomfördes workshops för att fånga in ett antal medarbetares uppfattningar och idéer. Ledningen beslutade därefter att med stöd av externa konsulter genomföra ett systematiskt och mer djupgående arbete för att gå igenom behov och förutsättningar för en så optimal lösning som möjligt. Under första kvartalet 2024 förväntas arbetet gå i mål och beslut om organisationsförändring fattas.

Säkerhetspolisens höjning av skalan för terrorhot har höjts från tre till fyra. Denna höjning har inte någon direkt påverkan på RSG:s verksamhet. RSG har sedan ett flertal år tillbaka utbildat och övat merparten av den operativa personalen inom området "Pågående dödligt våld" (PDV) tillsammans med Polismyndigheten och Ambulanssjukvård. RSG har säkerställt att det finns upparbetade informationskanaler mellan berörda blåljusorganisationer på olika befäls- och chefsnivåer. För att höja den allmänna mentala förberedelsen finns frågan om aktuell hotbild med på de allra flesta möten och övriga informationsplattformar. Terrorhot och det allmänna säkerhetsläget är också föremål för information och diskussion vid RSG:s styrelsemöten. RSG:s fokus har varit riktat att kunna göra en effektiv räddningsinsats om angrepp/attentat sker mot allmänheten, vilket givetvis också är rätt. Under senare år har också angelägna åtgärder genomförts för att riskminimera om det riktas angrepp mot RSG som organisation.

Den 31 maj inträffade en tragisk olycka i centrala Göteborg. Under oklara omständigheter vid en räddningsinsats föll en femårig pojke ned i ett hisschakt. Till följd av skadorna avled pojken senare på sjukhus.

RSG har efter bästa förmåga omhändertagit och stöttat de brandmän som var med på själva räddningsinsatsen. Chefer på olika nivåer har hanterat det massmediala intresset. Händelsen utreds fortfarande av polis och åklagare. RSG:s ledning har beslutat att inte påbörja en intern utredning för att utröna omständigheterna utan avvaktar förundersökningen och sedermera åklagarens beslut i ärendet.

Ett omfattande jordskred inträffade under natten den 23 september vid Europaväg 6 (E6) öster om Stenungsund. Stora delar av E6:s vägbana förflyttades och fick även till följd att intilliggande fastigheter skadades. Skredsområdet omfattar cirka 200 x 700 meter. Ett fåtal personbilar föll ner i skredsområdet med lättare personskador till följd.

RSG var tidigt på plats och kunde därmed begränsa ytterligare personskador. RSG svarade skyndsamt med att påbörja en omfattande resursuppbyggnad med såväl manskap, ledningsbefäl och etablera samverkan med polis, Stenungsunds kommun, Statens Geologiska Institut, Länsstyrelsen, Trafikverket, angränsande räddningstjänster med flera.

En orsak till ett lågt skadeutfall var givetvis att händelsen inträffade under natten med låg trafikintensitet samt att "blåljusaktörerna" var snabbt på plats och kunde påbörja initiala åtgärder för att minimera skadeutfallet.

2.3.1 Årets resultat

Året har ekonomiskt präglats av faktorer i omvärlden som inflation och pågående krig i Europa, men även av frågor som mer specifikt rör räddningstjänsten i form av ett nytt pensionsavtal som efter kort framförhållning trädde i kraft per den 1 januari 2023, samt den fortfarande pågående frågan om hantering av dygnsvila enligt gällande EU-direktiv.

Redan under första kvartalet prognostiserades ett större underskott för året som helhet. En genomgång och analys av läget resulterade i handlingen *"Underlag för reviderad budget 2023 samt förslag till åtgärder med anledning av förbundets ekonomiska läge"* (Diarie nr 2023/143), daterad 2023-03-17), där även åtgärder för att minimera underskottet föreslogs. Efter beslut om åtgärder var prognosen för året ett underskott på -10,0 mkr jämfört med budget.

Åtgärderna som sedan vidtagits under året har resulterat i att det befarade underskottet minskat. Ett gott exempel är hur man arbetade med bemanningsfrågan under sommarperioden för att hålla nere övertidskostnaden, vilket ledde till en avsevärd besparing. En annan åtgärd som även kommer att fortsätta under nästa år, är en form av "anställningsstopp", där samtliga rekryteringar bedöms och måste godkännas av direktören. Detta innebär framför allt att rekryteringar skjuts upp en kortare eller längre tid.

Med hänsyn tagen till att justering av årets semesterskuld uppgår till drygt 2,0 mkr blir avvikelse från budget ännu något mindre.

Årets resultat uppgår till -9,7 mkr, vilket innebär ett budgetunderskott på -8,0 mkr.

2.3.2 Övriga händelser

Under året har SBRF (Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund) införlivats i RSG och förutom verksamhetsövergång, övertagande och upprättande av avtal med mera, omfattade de ekonomiska transaktionerna framför allt tre delar

- Övertagande av anläggningstillgångar
- Övertagande av pensionsskuld
- Övertagande av semesterskuld

Samtliga delar slutfördes under hösten och i december reglerades nettot av posterna mellan organisationerna.

Utöver detta har även var och en av de tre nya kommunerna inbetalat sina andelar till RSG:s egna kapital.

2.4 Styrning och uppföljning av verksamheten

Planering och uppföljning sker enligt ett beslutat årshjul. Ett omfattande utvecklingsarbete inom ledning och styrning har pågått under de senaste åren inom RSG och den senaste utvecklingen har rört systematisering av arbetet med omvärldsanalys samt inneburit en förenkling och ett förtydligande i arbetssättet. Omvärldsanalysen gav underlag till årets verksamhetsplan och ingår som en integrerad del i RSG:s ledning och styrning. Omvärldsanalysen pekade ut trender och baserat på dessa skapades långsiktiga verksamhetsriktningar med tillhörande effektmål, som ingår i RSG:s verksamhetsplan 2023–24.

Arbetet med omvärldsanalysen medförde en revidering av prioriteringar, vilket gjorde att tidigare effektmål omformulerades, valdes bort eller fördes in i ordinarie löpande verksamhet. Tidigare effektmål under processen *Individ och samhälle* har i delar sammanförts, men förtydligats och preciserats i nuvarande effektmål. Dåvarande effektmålen under perspektivet *Process och organisation* ingår i löpande verksamhet och är en ständigt pågående process. Ej uppnådda effektmål inom perspektivet *Medarbetarskap och ledarskap* har överförts till att bli de organisatoriska utvecklingsområden Kulturrenans samt Attraktiv arbetsgivare/kompetensförsörjning.

2.5 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Förbundets formulering av riktlinjerna för god ekonomisk hushållning fastställs av förbundsfullmäktige och lyder:

”God ekonomisk hushållning innebär att förbundet uppnår minst nollresultat och visar att verksamhetsmålen är uppfyllda eller att ansträngningar gjorts för att nå målen. Även vidtagna aktiviteter och åtgärder i enlighet med långsiktiga inriktningar och samhällets mål redovisas.”

Förbundet budgeterar årligen utifrån överenskomna medlemsavgifter. Förbundet förväntas inte generera överskott utan målet är nollresultat varje år.

Med hänvisning till historiskt goda resultat under många år samt det avsevärda egna kapital som förbundet uppvisar, har medlemssamrådet vid flera tillfällen, i samband med behandling av kommande budget och plan, slagit fast att det är acceptabelt att förbundet redovisar ett visst underskott. Detta för att med stöd i det egna kapitalet finansiera nödvändiga projekt som omfattar större investeringar. Förutsättningarna beskrivs utförligt i respektive budgethandling och i de fall projekten löper över flera år uppdateras handlingarna för efterföljande år med faktorer som har påverkan av väsentlig karaktär.

Nedan följer RSG:s redovisning av måluppfyllelse för perioden.

2.5.1 Måluppfyllelse

Målstyrning inom RSG innebär att leda och styra verksamheten mot fastställda mål. Dessa grundas i en omvärldsanalys som pekat ut verksamhetsinriktningar samt effektmål. Verksamhetsinriktningarna beskriver särskilt utvalda områden som är viktiga för RSG att fokusera på de närmsta 4–6 åren och en önskad position där RSG vill befinna sig om 4–6 år. Dessa ska vara vägledande för utveckling och prioriteringar

inom verksamheten. Effektmålen är formulerade så att de är möjliga att uppnå inom cirka 1–3 år. Målen beskriver en effekt och vilken nytta man vill uppnå.

Verksamhetsinriktningar och effektmål ingår i RSG:s verksamhetsplan. Till effektmålen formulerar avdelningarna delmål med syfte att bidra till måluppfyllelsen. Till delmålen kopplas aktiviteter, som beskriver vad som ska göras.

RSG gör också särskilda satsningar inom utvalda områden. Dessa kallas organisatoriska utvecklingsområden. De är avgörande förutsättningar för genomförandet av uppdraget och för utvecklingen av verksamheten.

Verksamhetsinriktningar och effektmål

Effektmål	Bedömning	Trend
RSG ska verka för ett samarbete med samtliga farliga verksamheter för att minska konsekvenserna av olyckor och skapa förutsättningar för säkra/effektiva räddningsinsatser till 2026.		↗
Antalet bostadsbränder och dess konsekvenser per 1000 invånare ska minska.		↗
RSG:s förmåga gällande intern krishantering ska förbättras till 2024.		↗

Målet är delvis uppfyllt

Målet är i hög grad uppfyllt

Målet är uppfyllt

Stor sannolikhet att målet nås

Viss risk att målet inte nås

Stor risk att målet inte nås

Tabell 2 Målstyrning måluppfyllelse

Verksamhetsinriktning 1

RSG ska ha en hög förmåga att minska konsekvenser av olyckor - nu och i framtiden

Effektmål 1: RSG ska verka för ett samarbete med samtliga farliga verksamheter för att minska konsekvenserna av olyckor och skapa förutsättningar för säkra/effektiva räddningsinsatser till 2026.

En anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön kallas för farlig verksamhet. Inom RSG:s förbundsområde finns ett stort antal verksamheter av detta slag och flera farliga anläggningar har tillkommit genom anslutning av nya medlemskommuner. Riskerna vid dessa farliga verksamheter förändras också i och med den snabba samhällsutvecklingen.

Samarbetet mellan farliga verksamheter och RSG behöver stärkas för att minska konsekvensen av olyckor, som annars kan få stor påverkan på samhället, liv och hälsa. Detta är också angeläget ur arbetsmiljösynpunkt, så att möjligheterna för RSG:s personal att utföra en säker insats förbättras ytterligare. Därför valde RSG att prioritera området farlig verksamhet som effektmål.

Samordningen för farlig verksamhet flyttades organisatoriskt till Myndighetsavdelningen under våren 2023, och har under året fungerat väl trots de något knappa resurser som gruppen förfogar över. RSG har sedan tidigare tagit fram en kommunal plan för räddningsinsatser (allmän del) för de 31 verksamheter som omfattas av den högre kravnivån i Sevesolagstiftningen och således erfordrar en sådan plan. Under 2023 har fördjupade planer fastställts för två verksamheter och ytterligare tolv har

påbörjats, vilket kan jämföras med endast en plan under 2022. Det har även påbörjats tre tillsyner samt arbete/dialog med fem nya farliga verksamheter.

Övriga delar som samordnas är arbetet med kommunala planövningar samt årliga övningar som i stort gått enligt plan. Kommunala planövningar har genomförts med elva verksamheter, vilket är i enlighet med det som krävs för att följa lagstiftningen.

Även de drygt 30 årliga övningar som planerades under 2023 har genomförts med undantag för tre som fick ställas in på grund av att RSG fick larm under övningstiden.

Sammantaget så har det arbete som utförts tagit ett stort kliv framåt på förbunds nivå. När det gäller delar kopplat till handläggning och tillsyn så pågår ett prioriteringsarbete för att ytterligare stärka och fokusera på att komma i kapp och få till kommunala planer med samtliga samt starta upp tillsyner. En planeringsöversikt för arbetet är framtagen för en femårsperiod, och bedömningen är att den kommer att nås under perioden 2023–2028.

Effektmålet är delvis uppfyllt och trenden är ökande – stor sannolikhet att målet nås.

Verksamhetsinriktning 2

Antal bränder ska minska genom långsiktigt förebyggande arbete

Effektmål: Antalet bostadsbränder och dess konsekvenser per 1000 invånare ska minska.

RSG:s trygghetsskapande åtgärder ökar i flera delar av förbundet. Stationerna planerar idag brandskydd i bostad enligt lokala analyser. Inom kommunkonceptet erbjuds också utbildningsinsatser till kommunägda fastighetsbolag.

En aktuell fråga i ett allt tätare samhällsbygge är att säkerställa förutsättningar för stegutrymning från flerbostadshus i kommuner som växer och förtätas. Även befolkningsstrukturen förändras. En åldrande befolkning bor i högre grad kvar hemma i byggnader som kanske inte är anpassade för äldre som inte kan utrymma på egen hand.

Ett annat viktigt uppdrag är att säkerställa assisterad utrymning i högre grad. En byggnad där utrymning var möjlig för 30 år sedan fungerar inte alltid i dag då många förutsättningar ändras, exempelvis efter ombyggnationer. För att möta upp detta bedrivs arbete med att kartlägga nuläget i delar av RSG:s områden. Det är också viktigt att säkerställa uppställningsplatser för höjdfordon där förbundet på försök arbetar förbundsövergripande och utvecklar en metod för att brandmän ska kunna ge mer rådgivning.

Parallellt bedrivs arbete med att öka kunskapen hos kommunerna om vikten av att arbeta medvetet i samhällsbyggnadsprocessen och säkerställa att nya byggnader är rustade att möta utvecklingen kring egen utrymning, det vill säga byggnadstekniska åtgärder i form av till exempel separata trapphus. Vidare trycks på vikten av att ha brandvattenplaner som säkerställer tillräcklig vattentillgång i händelse av brand.

RSG arbetar evidensbaserat och efter internt framtagna målgruppsanalyser med riktad information till olika målgrupper i samhället. Arbeta bedrivs bland annat genom utbildning av femteklassare, arbete mot utsatta målgrupper, till exempel seniorer och personer med utländsk bakgrund.

Brandskyddskontrollanterna träffar i sitt arbete många medborgare och deras uppdrag har nu breddats, så att de numera informerar om bostadsbränder och sedan december

pågår ett försök att även kontrollera brandvarnare i samband med brandskyddskontrollen.

RSG arbetar även med vidareinformatörer för att öka kunskapen om brand. Ett exempel är att lärarna på vuxenutbildningen Svenska för invandrare använder RSG:s material för att informera eleverna om brand.

Riskbaserad tillsyn mot flerbostadshus har genomförts enligt plan.

RSG ser också ett behov av att stärka kommunerna i arbetet med "Stärkt brandskydd för särskilt riskutsatta" och öka kommunernas omsorgsverksamheters kunskap. Målsättningen är att kommunerna ska medvetandegöras och motiveras att arbeta med frågan på ett konsekvent sätt gentemot särskilt riskutsatta som målgrupp.

Under 2023 inträffade 0,51 bostadsbränder per 1 000 invånare i RSG:s medlemskommuner. Förra året låg siffran på 0,49 och innan dess på cirka 0,58 per år (2019–2021). Detta visar på en svagt nedåtgående trend de senaste fem åren.

9 procent av bostadsbränderna orsakade personskador. Siffran är lägre än 2022 (12 procent) och något lägre än genomsnittet för 2019–2022 (10 procent).

Drygt hälften av bostadsbränderna orsakade egendomsskador. En femårsjämförelse (2019–2023) visar att andelen har ökat med några procentenheter varje år från 2019 (48 procent) fram till 2022 (60 procent) för att sedan sjunka med fem procentenheter under 2023 (55 procent).

Effektmålet är delvis uppfyllt och trenden är ökande – stor sannolikhet att målet nås

Verksamhetsinriktning 3

RSG ska kunna genomföra effektiva räddningsinsatser även vid påfrestande samhällsstörningar och höjd beredskap

Effektmål: RSG:s förmåga gällande intern krishantering ska förbättras till 2024.

På förbundsövergripande nivå har ett grundläggande arbete genomförts med bland annat formulering av definition av kris, syfte och mål med krisledningsplan för RSG och informationsmöten om krisledningsarbete har genomförts på avdelningarna enligt plan. Framtagandet av krisledningsplanen presenterades i slutet av 2023 för RSG:s krisledningsgrupp (förstärkt SAMORG). Beslut om krisledningsplan fattas i början av 2024. Arbetet med krisledning på enheter och avdelningar ska nu sammanfogas och synkroniseras med den övergripande planen.

På avdelningsnivå är arbetet uppstartat och följer i huvudsak plan. Översyn av kontinuitetsplanering och uppstart av krisledningsgrupp pågår på flera avdelningar och enheter. Hantering av en intern kris utifrån teknikbortfall har övats och även grunden med informationsklassning och behörighetsstyrning är under god utveckling, vilket är viktigt för att säkra tillgänglighet och bygga redundans. I samarbetet med andra aktörer har även arbete skett med planering för att kunna ta emot hjälp. Arbetet med kontinuitetsplanering samordnas i den förbundsövergripande gruppen Kontinuitet och Höjd beredskap, förkortat KOB.

Arbetet med redundant datorhall är klar till uppskattningsvis 70 procent. Upphandlingsenheten planerar för aktiviteter med långsiktigt syfte att säkra kritiska leverantörer, tjänster och varor vid en kris. Några aktiviteter på avdelningsnivå har dock pausats, exempelvis upphandling av IT-stöd för inkallning av personal.

I huvudsak följs planering på avdelningsnivå, för några avdelningar återstår arbete med att utveckla aktiviteter, men prognosen för måluppfyllelse är god och trenden anges därför som ökande.

Effektmålet är i hög grad uppfyllt och trenden är ökande – stor sannolikhet att målet nås

Organisatoriska utvecklingsområden

RSG prioriterar under perioden tre utvecklingsområden. Dessa är förbundsutökningen, kulturresan samt attraktiv arbetsplats/kompetensförsörjning.

Område 1: Förbundsutökning

Kommunerna Tjörn, Stenungsund och Lilla Edet, tidigare Södra Bohusläns räddningstjänstförbund (SBRF) anslöts till RSG från den 1 januari 2023 och projektet som har hanterat övertagandet av räddningstjänstverksamheten från SBRF avslutades vid årsskiftet 2023/2024. Projektet förbundsutökningen hade två övergripande mål:

- 1) att den 1 januari 2023 säkerställa övertagandet av SBRF:s verksamhet genom en verksamhetsövergång och tillse att de tre nya kommunernas verksamhet bedrivs vidare utan avbrott enligt gällande förbundsordning.
- 2) att den 1 januari 2024 säkerställa att nödvändiga verksamhetsanpassningar och organisationsförändringar är genomförda så att SBRF:s verksamhet till fullo är införlivad i RSG:s nya organisation för det utökade förbundet.

Projektmål 1 har projektet uppfyllt till fullo. Verksamhetsövergången genomfördes enligt tidplan den 1 januari 2023 och verksamheten fortlöpte utan störningar inom hela RSG:s geografiska område som efter årsskiftet omfattade de nio kommunerna: Göteborg, Mölndal, Kungsbacka, Partille, Härryda, Lerum, Tjörn, Stenungsund och Lilla Edet.

Projektmål 2 har projektet delvis uppfyllt. De verksamhetsanpassningar som har kunnat genomföras i RSG:s befintliga organisationsstruktur har slutförts. De organisationsförändringar som krävts för att möjliggöra fortsatt verksamhet i nio medlemskommuner enligt den nya förbundsordningen har genomförts. Det arbete som återstår för att målet ska uppnås helt är att skapa en organisation för ett utökat RSG som även tar höjd för framtiden för att säkra en organisation som RSG kan fortsätta växa i. Det fortsatta arbetet med att utveckla organisationen genomförs genom projektet Organisationsdesign 2024, vilket startades upp vid halvårsskiftet 2023.

Område 2: Kulturresan

RSG har under 2023 intensifierat arbetet med att skapa en positiv arbetsplatskultur, som ska bidra till en ännu bättre service till medborgarna. Kulturresans mål är att göra organisationskulturen talbar och stärka positiva värderingar och beteenden som skapar ett gott samarbete och effektivare organisation. Under året har RSG:s vision "Tillsammans för en trygg och säker värld" med definierade förhållningssätt fastställts och kärnvärdeorden Trygghet, Säkert, Omtanke har fått ett sammanhang. Den tillhörande Kulturguiden ger chefer och medarbetare ett stöd i vardagen och kommer att införlivas i grundläggande processer bland annat ledning och styrning, rekryteringsprocessen och likabehandlingsarbetet. På RSG:s intranätet har en samlingssida för Kulturresan lanserats för att öka delaktigheten i hela organisationen och flera egna initiativ i Kulturresans anda har tagits. Uppföljningen av genomförda aktiviteter har skett löpande under året och är kopplade till de uppsatta

aktivitetsmålen: definiera organisationskultur och önskvärda beteenden, genomföra teman och aktiviteter samt utveckla chefer och medarbetare inom området.

Vid elva tillfällen har styrkeledare, HR-partner, chefer, LC-ledare, RiB-personal (deltid) samt referensgrupp och arbetsgrupp för Kulturresan fått utbildning i kulturteori.

Under 2023 har RSG arbetat tematiskt med de två första kärnvärdeorden Trygghet och Säkerhet och varje tema innehåller filmer, dilemma och tillhörande filmer samt bildspel med syfte att utveckla kulturen på RSG. Sammanlagt har åtta dilemman med tillhörande filmer tagits fram och ytterligare sju inspirationsfilmer med positiva ämnen såsom gott samarbete, förebilder, stolthet, självsäkerhet etcetera.

Förmågan att skapa egna dilemman ökas genom att använda den framtagna lathunden för detta och flera enheter har skrivit egna dilemman. Mycket av materialet görs tillgängligt via en digital kortlek med sex frågekategorier kopplade till Kulturguiden och psykologisk trygghet med mera.

För att följa upp och mäta utvecklingen har en enkät skickats ut till alla RSG:s medarbetare och chefer om kulturresan och en enkät för att utvärdera chefstödet Oss ledare emellan (Olé). Kulturgruppen har också genomfört en så kallad ringa-runt-kampanj efter att varje tema är genomfört. Fem gånger har Olé arrangerats med cirka 40 deltagare i snitt per gång samt tre hjälpstugor med cirka tolv deltagare per gång. RSG:s ledningsgrupp har även avsatt tid för att tala om kulturen under handledning och med stöd av organisationskonsulter från DILL har alla chefer haft två workshops om förändringsledning inom ramen för Chefsutvecklingsforum.

Område 3: Attraktiv arbetsplats/kompetensförsörjning

För en samlad redovisning från detta organisatoriska utvecklingsområde hänvisas till 4.1 Attraktiv arbetsgivare och kompetensförsörjning.

Nyckeltal inom löpande verksamhet

Nedan redovisas nyckeltal från den löpande verksamheten. Tabellen fortsätter på nästa sida.

Mål	Resultat 31 aug	Resultat 31 dec	Kommentar
RSG ska påbörja 460 tillsyner enligt LSO.	249	415	Målet nås inte till följd av underbemanning och tidsåtgång för utbildning av nyanställda
RSG ska påbörja 170 tillsyner enligt LBE.	74	120	Målet nås inte på grund av att arbetet med farlig verksamhet har behövt prioriterats
RSG ska genomföra 1 200 förebyggande informationstillfällen.	436	500	Målet nås inte på grund av att arbete mot farlig verksamhet prioriterats samt lågt deltagande i utbildning till klasser i årskurs 5. Ett byte av verksamhetssystem kan ha bidragit till underrapportering av antal.
1 600 objektsorienteringar ska genomföras.	600	750	Målet nås inte på grund av att arbete mot farlig verksamhet prioriterats. Ett byte av verksamhetssystem kan ha bidragit till underrapportering av antal.

Mål	Resultat 31 aug	Resultat 31 dec	Kommentar
Kommunkonceptet ska utbilda 16 000 kommunala medarbetare.	11 500	18 000	Målet nås och överträffas.
Andel obefogade larm ska inte överstiga 90 % av automatlarmen.	95 %	94,5 %	Målet nås inte, med anledning av förtydligande och säkring av bedömningen.

Tabell 3 (från föregående sida) Måluppfyllelse för den löpande verksamheten

Övrig redovisning av resultat återfinns i avsnittet 5 Organisation och verksamhet. För mer information om Förenkla helt enkelt, se kapitel 5.1.2. Redovisning av förebyggande insatser i skola återfinns i avsnitt 5.1.5 Sociala risker och avsiktliga händelser. Utvärdering av insatser inom utbildning redovisas i avsnitt 5.2.1 Information och utbildning, Kommunkonceptet.

Utöver aktiviteter kopplade till övergripande mål inom förebyggande och operativ verksamhet, har RSG vidtagit flera åtgärder för att utveckla organisationen ytterligare, till exempel med avseende på säkerhet och miljö, se 5 Organisation och verksamhet, samt forskning, som återfinns i avsnitt 7 Forskning och utveckling. Redovisning av aktiviteter och nyckeltal inom personalområdet finns i avsnitt 4.

2.5.2 Finansiellt mål

Förbundet budgeterar årligen utifrån överenskomna medlemsavgifter. Förbundet förväntas inte generera överskott, utan målet är nollresultat för varje enskilt år.

I tidigare budgetbeslut har förbundet fått tillåtelse att vid behov, redovisa ett negativt resultat för att, med hjälp av det egna kapitalet under kommande år, finansiera kostnader genererade av nödvändiga investeringar i utrustning och anläggningar för utbildning och övning samt säkerhet och robusthet. Under 2023 har investeringar i projekten medfört att -1,7 mkr av årets underskott kan hänföras till beviljande att utnyttja eget kapital. Totalt underskott uppgår till -9,7 mkr, vilket innebär att ytterligare -8,0 mkr kommer att belastas eget kapital. Det finansiella målet för räddningstjänstverksamheten 2023 uppfylls därför inte.

Bedömning av om god ekonomisk hushållning föreligger

Inom målstyrningens samtliga inriktningar och områden pågår ett aktivt arbete för att genomföra aktiviteter och nå målen. Två effektmål är delvis uppfyllda, och det tredje effektmålet är i hög grad uppfyllt. Samtliga mål har trenden "ökande" och "stor sannolikhet att målet nås". Bedömningen är att arbetet i huvudsak kunnat följa plan och att förutsättningarna finns för måluppfyllelse. Se även Tabell 2 Målstyrning måluppfyllelse.

Beaktat detta och att målen är långsiktiga är det förbundets uppfattning att medlemsavgifterna och övriga ekonomiska medel över tid används på ett effektivt sätt och att RSG därmed fortsatt uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning.

2.6 Balanskravsresultat

Uppgifter om årets balanskravsresultat ska redovisas i förvaltningsberättelsen och är ett resultat som rensans för vissa poster som inte härrör från den egentliga verksamheten.

Enligt kommunallagen ska ett negativt balanskravsresultat regleras de närmast följande tre åren. Fullmäktige får besluta att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras om det finns synnerliga skäl.

Rambudget 2023 togs fram och fastställdes under första halvåret 2022. Bas för uppräknig av budget var publicerat PKV, prisindex för kommunal verksamhet, tidigare under våren. Redan vid fastställandet pekade utvecklingen med priser, inflation och därefter beräknade index, på en avsevärt högre kostnadsnivå inför 2023, än vad som togs höjd för i rambudget. I arbetet med detaljbudgeten konstaterades att utan åtgärder riskerade budgetunderskottet för 2023 att bli mer än - 20 mkr. Med anledning av detta gjordes en analys av läget samt vilka förutsättningar och förslag på åtgärder som skulle kunna reducera underskottet. Resultatet blev en ny prognos på ett underskott på ca -10 mkr.

RSG har sedan tidigare ett stort eget kapital och har därför resurser att hantera ett dylikt underskott. Förbundsstyrelse och Medlemssamråd ansåg informationen tillräcklig i kombination med ordinarie uppföljningar och prognoser under året.

För året finns inga vinster eller förluster från ekonomiska händelser som exempelvis värdepappershantering eller fastighetsförsäljning. Det finns inte heller någon resultatutjämningsreserv att ta hänsyn till i sammanhanget. Årets resultat uppgår till - 9,7 mkr och består delvis av tidigare beviljat nyttjande av eget kapital med hänvisning till projektet avseende utveckling av ny utbildnings- och övningsanläggning samt projektet avseende ökad säkerhet och robusthet. Andelen av resultatet som kan hänföras till projekten uppgår till -1,7 mkr.

Efter att ha rensats för realisationsvinster uppgår balanskravsresultatet till -11,6 mkr och ovanstående beskrivning av det ekonomiska läget åberopas som synnerliga skäl och att resultatet därmed inte ska vara föremål för reglering som kommunallagen anger vid negativt balanskravsresultat.

Inga tidigare negativa balanskravsresultat återstår att reglera.

Balanskravsutredning (Mkr)		2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	=	-9,7	-2,5
Samtliga realisationsvinster	-	-1,9	-0,4
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	+	0,0	0,0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	+	0,0	0,0
Orealiserade vinster/förluster i värdepapper	-/+	0,0	0,0
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-/+	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	=	-11,6	-2,9
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	+	0,0	0,0
Balanskravsresultat	=	-11,6	-2,9

Tabell 4 Balanskravsresultat

2.7 Väsentliga personalförhållanden

I tabellen nedan redogörs för förbundets personalstatistik som exempelvis antal anställda och sjukfrånvaro. I kapitel 4 Personal finns en utförligare beskrivning av förbundets HR-arbete.

Personalstatistik					
<i>Uppgifter per 31/12</i>					
	2023	2022	2021	2020	2019
Arbetad tid					
Antal årsarbetare*	797	725	722	728	716
Antal anställda per december					
Totalt antal anställda (inkl timanställda)	804	737	733	739	736
varav tillsvidareanställda	767	695	703	701	686
varav tidsbegränsade anställda (exkl tim)	32	31	21	25	29
varav timanställda	5	11	9	9	18
Antal månadsanställda (exkl timanställda)	799	726	724	730	689
varav heltid (månadsanställda)	795	724	699	724	686
varav deltid (månadsanställda)	4	2	5	6	3
varav anställda, kvinnor	130	121	122	118	101
varav anställda, män	669	605	611	621	610
varav kvinnor i procent	16	17	17	16	14
varav män i procent	84	83	83	84	86
Anställda per december inkl. RIB					
Antal anställda (inkl timanställda)	804	737	733	739	736
Antal beredskapsanställda (RIB)	208	148	148	145	157
Totalt	1012	885	881	884	893
Ej anställda	223	171	164	191	179
varav räddningsvårn	130	109	105	107	94
varav förtroendevalda (styrelse, fullmäktige, revision)	93	62	59	84	85
Totalt	1235	1056	1045	1075	1072
Sjukfrånvaro (procent)					
Sjukfrånvaro, totalt	3,5	4,3	3,6	4,4	3,5
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 29 år och yngre	4,7	5,0	4,6	5,0	2,7
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 30-49 år	3,5	3,6	3,5	4,6	3,2
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 50 år och äldre	3,2	5,4	3,6	3,8	4,2
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer totalt	3,5	4,3	3,6	4,6	N/A
Sjukfrånvaro 60 dagareller mer av tillgänglig tid	1,2	1,2	0,8	1,0	N/A
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer av total sjukfrånv	33,6	27,0	24,0	34,0	N/A
Sjukfrånvaro kvinnor	4,4	5,0	2,8	3,9	4,7
Sjukfrånvaro män	3,3	4,2	3,7	4,4	3,3
Personalavgångar och rekrytering					
Personalavgångar, antal tillsvidareanställda	32	46	48	27	39
Antal externa rekryteringar	141	86	38	55	38
Antal interna rekryteringar	9	10	38	33	19
*Beräkning enligt SKR:s definition. Med årsarbetare menas summan av de anställdas sysselsättningsgrader, t.ex. 100 % sysselsättningsgrad motsvarar 1,0 årsarbetare och 75 procent 0,75.					

Tabell 5 Personalstatistik

2.8 Förväntad ekonomisk utveckling

Handlingen *"Underlag för reviderad budget 2023 samt förslag till åtgärder med anledning av förbundets ekonomiska läge"* (Diarie nr 2023/143), daterad 2023-03-17, låg till grund för uppföljning av den ekonomiska utvecklingen i delårsrapporten per augusti och så även här.

De omvärldsfaktorer som identifierades ha väsentlig påverkan RSG:s ekonomi och som redogörs för i nämnda handling, avser

- *Lönerörelsen 2023.* Efter handlingens upprättande publicerades informationen den 1 april (Arbetsgivarverket 2023-04-06), att det så kallade "märket" för året blev 4,1 %. RSG:s löneöversyn resulterade i 3,8 %, vilket översteg RSG:s ursprungliga budget med flera miljoner kronor.
- *Verksamhetskostnader.* Bland annat kraftigt höjda priser på tjänsterna från Intraservice, Göteborgs stad, bidrog till budgetunderskott. Prisökningar generellt har märkts särskilt inom kategorin verksamhetskostnader (el, gas, drivmedel, licenser mm) och estimeringen av kostnadsökningarna som gjordes i början av året bedöms ha varit rimlig.
- *Entreprenad- och konsultkostnader.* Större delen av kostnaderna avser åtgärder som bedömts nödvändiga främst inom IT/digitalisering och säkerhet. Kostnaderna hålls nere så långt möjligt, men åtgärderna är samtidigt viktiga för förbundets utveckling, inte minst i samband med utökning med fler medlemskommuner.
- *Avskrivningskostnaderna* kräver en budgetjustering (ramjustering) med hänsyn till mer kostnadsintensiva investeringar inom IT och digitalisering och på grund av att större investeringar i exempelvis räddningsfordon ökat väsentligt i pris.

Sammantaget beräknades i inledningen av året att de identifierade posterna riskerade att leda till ett budgetunderskott för året på drygt 20 mkr.

För att minimera budgetunderskottet identifierades ett antal åtgärder. Dessa omfattar följande

- Statsbidrag avseende gemensam systemledning (4,50 kr/invånare) motsvarande ca 4 mkr. Medlemskommunerna fakturerades beloppet under fjärde kvartalet.
- Elprisstöd. RSG ansökte och erhöll det förväntade beloppet på ca 2,9 mkr.
- Automatiska brandlarm. En höjning av återställningsavgiften för obefogade automatiska brandlarm har införts och gäller från och med den 1 september 2023. Denna åtgärd höjde intäkterna med ca 1,5-2,0 mkr.
- Anställningsstopp. En försiktig estimering av effekten var i början av året ca 1 mkr i besparing för innevarande år. På kort sikt kan vissa rekryteringar med den här åtgärden, skjutas upp en tid och därmed ge en relativt stor ekonomisk effekt, eventuellt dubbelt mot vad som först estimerades. Det är dock en avvägningsfråga då tjänsterna ändå behöver besättas, vissa inom en nära framtid, andra på längre sikt. Besparingar har gjorts under året, men effekten kan inte betraktas som permanent.

- Flexibel operativ minimibemanning. Ett stort arbete genomfördes inför sommaren, som är den period när uttag av övertid ökar på grund av semesteruttag som påverkar bemanningssituationen kraftigt. Detta föll väl ut och en jämförelse med motsvarande kostnad för föregående år visar på en betydligt lägre kostnad i år, vilket innebar att flera miljoner kunde sparas in.
- Kurser och konferenser. Återhållsamhet har genomförts förbundet och besparingen för året beräknas till ca 1,5 mkr.
- Den sista punkten av åtgärder var förbundsdirektörens uppdrag att göra en fördjupad analys både med avseende på ekonomi och verksamhetsperspektiv. Hittills anses detta uppdrag ingå i den löpande information och dialog som förbundsdirektören har med förbundsstyrelsen.

Det ekonomiska läget är fortsatt ansträngt och framtiden uppfattas som osäker. RSG har sina utmaningar i flera avseenden, förbundet har utökats och omvärlden är inte stabil i alla avseenden. RSG fortsätter följa upp läget noggrant, både vad gäller verksamhet och ekonomi.

3. Finansiell rapportering

3.1 Resultaträkning

Miljontal kronor	2023			not	2022
	Utfall	Budget	Diff		Utfall
Verksamhetens intäkter					
Larmkommunikation	29,9	28,6	1,3		27,1
Förebyggande intäkter	10,6	11,7	- 1,1		8,9
Obefogade larm	24,9	23,0	1,9		21,8
Taxor och avgifter	23,0	23,4	- 0,4		18,2
Övriga intäkter	46,6	32,0	14,6		38,8
varav, elstöd	2,9				-
varav ersättning för höga sjuklönekostnader					2,0
S:a intäkter	135,0	118,7	16,3		114,8
Verksamhetens kostnader				2	
Entreprenad- och konsultkostnader	- 40,6	- 29,2	- 11,4		- 30,5
Personalkostnader	- 672,9	- 652,5	- 20,4		- 535,8
varav lön och soc avg	- 546,4	- 540,0	- 6,4		- 465,6
varav pensionskostnader	- 126,5	- 112,5	- 14,0		- 70,2
Övriga verksamhetskostnader	- 135,5	- 130,3	- 5,2		- 116,9
S:a kostnader	- 849,0	- 812,0	- 37,0		- 683,2
Avskrivningar	- 41,6	- 36,8	- 4,8	3-5	- 34,8
Verksamhetens nettokostnader	- 890,6	- 848,8	- 41,8		- 718,0
Medlemsavgifter					
Göteborgs stad	495,8	485,1	10,7		429,9
Mölnåls stad	46,4	45,4	1,0		40,3
Kungsbacka kommun	68,7	67,2	1,5		59,6
Härryda kommun	26,1	25,6	0,5		22,6
Partille kommun	31,7	31,0	0,7		27,5
Lerums kommun	33,6	32,8	0,8		29,1
Tjörns kommun	17,7	14,5	3,2		
Stenungsunds kommun	44,9	36,6	8,3		
Lilla Edets kommun	20,5	16,7	3,8		
S:a medlemsavgifter	785,4	754,9	30,5		609,0
Verksamhetens resultat	29,8	24,8	5,0		5,8
Finansiella intäkter	7,9	4,5	3,4		3,5
Finansiella kostnader	- 47,4	- 31,0	- 16,4		- 11,8
varav pensionskostnader	- 47,3	- 30,9	- 16,4		- 11,7
Resultat efter finansiella poster	- 9,7	- 1,7	- 8,0		- 2,5
ÅRETS RESULTAT	- 9,7	- 1,7	- 8,0		- 2,5

Tabell 6 Resultaträkning

Kommentar, se 3.5 Resultaträkning – analys

3.2 Balansräkning

<i>Miljontal kronor</i>	2023-12-31	not	2022-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	3,5	3	3,5
Materiella anläggningstillgångar			
Mark och byggnad	74,8	4	74,7
Maskiner och inventarier	172,2	5	164,1
S:a anläggningstillgångar	250,5		242,3
Finansiella tillgångar			
Långfristiga fordringar	375,0	6	375,0
S:a Finansiella tillgångar	375,0		375,0
Omsättningstillgångar			
Förråd och lager	4,1		3,8
Kundfordringar	139,6		24,4
Diverse kortfristiga fordringar	20,4		22,7
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15,4		11,5
Kassa och bank	185,4		191,3
S:a omsättningstillgångar	364,9		253,7
S:a tillgångar	990,4		871,0
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital		7	
Ingående eget kapital	104,8		107,3
Nya medlemskommuner	10,2		
Årets resultat	9,7		2,5
S:a eget kapital	105,3		104,8
Avsättningar			
Avsättning för pensioner	707,7	8	601,4
Andra avsättningar	5,8	9	5,8
S:a avsättningar	713,5		607,2
Långfristiga skulder			
Långfristiga skulder	0,1	10	0,2
S:a långfristiga skulder	0,1		0,2
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder	27,1		27,1
Moms	20,8		9,6
Personalens skatter och avgifter	9,0		7,9
Övriga kortfristiga skulder	9,7		29,6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	104,9	11	84,6
S:a kortfristiga skulder	171,5		158,8
S:a eget kapital, avsättningar och skulder	990,4		871,0
Ansvarsförbindelse pensioner	136,7	12	142,2

Tabell 7 Balansräkning

Kommentar, se 3.6 Balansräkning – analys

3.3 Kassaflödesanalys

<i>Miljontal kronor</i>	2023	2022
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	- 9,7	- 2,5
Just.för poster som inte ingår i kassaflödet :		
Avskrivningar	41,6	34,8
Försäljning/utrangering maskiner och inventarier	- 1,9	- 0,4
Avsättning till pensioner inkl skatt	106,2	15,9
Övriga avsättningar	-	0,6
Övrigt, justering semesterskuld	- 2,7	
Nya medlemskommuner, eget kapital	10,2	
Medel från verksamheten före förändring i rörelsekapitalet	143,7	47,2
Rörelsekapitalet		
Förändring förråd, lager	- 0,3	- 0,2
Förändring kortfristiga fordringar	- 114,2	- 6,6
Förändring kortfristiga skulder	12,8	14,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	42,0	26,4
Investeringsverksamheten		
Inköp av immateriella anläggningstillgångar:	- 1,5	- 1,4
Inköp av materiella anläggningstillgångar:		
Mark och byggnader	- 1,6	3,4
Maskiner och inventarier	- 31,6	- 49,1
Nya medlemskommuner	- 15,8	
Försäljning av materiella anläggningstillgångar:		
Mark och byggnader		
Maskiner och inventarier	2,7	0,6
Kassaflöde från investeringsverksamheten	- 47,8	- 46,5
Finansieringsverksamheten		
Förändring kortfristiga placeringar		
Förändring långfristiga placeringar		
Förändring långfristiga skulder	- 0,1	- 0,2
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	- 0,1	- 0,2
Årets kassaflöde	- 5,9	- 20,3
Likvida medel vid årets början	191,3	211,6
Likvida medel vid årets slut	185,4	191,3

Tabell 8 Kassaflödesanalys

3.4 Noter

Not 1	Redovisningsprinciper
Not 2 - 5	Resultaträkningen
Not 2 - 11	Balansräkningen
Not 12	Ansvarsförbindelse
Not 13	Leasing

Not 1

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Intäkter och kostnader

Periodisering av inkomster och utgifter har gjorts för att ge en rättvisande bild av förbundets resultat.

Pensionskostnader

Förbundets pensionskostnader utgörs dels av under året utbetalda pensioner och pensionspremier, dels av årets förändring av kapitalvärdet av utgående och utfästa framtida pensioner. Löneskatt beräknas med 24,26 procent.

Pensionsskuldens räntekostnad redovisas bland finansiella kostnader i resultaträkningen.

Pensionsåtaganden redovisas enligt blandmodellen, vilken innebär att pensionsåtaganden intjänade före 1998-01-01 redovisas som en ansvarsförbindelse.

Det finns en uppgörelse med varje medlemskommun om att Räddningstjänstförbundet tar över ansvaret för pensionerna för de anställda från en med varje kommun överenskommen tidpunkt. Medlemskommunerna ska enligt avtal ersätta förbundet för samtliga pensionskostnader.

Anläggningstillgångar

Immateriella- och materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Avskrivning sker linjärt för samtliga anläggningstillgångar som är utsatta för värdeminskning.

Investering i anläggningstillgång anses föreligga om:

- Tillgången är anskaffad för stadigvarande bruk
- Tillgången har en ekonomisk livslängd på minst 3 år
- Anskaffningsvärdet uppgår till minst ett halvt prisbasbelopp exkl moms

Korttidsinventarier med en ekonomisk livslängd på max 3 år och inventarier av mindre värde, max ett halvt prisbasbelopp, kostnadsförs direkt.

Årliga avskrivningstider enligt plan på anskaffningsvärdet:

Fastighet	20 - 33
Fastighetsupprustning	5 - 20
Fordon	5 - 15
Båtar	10 - 20
Brandmaterial	5 - 10
Maskiner och verkstadsutrustning	5 - 15
Teknisk utrustning	5 - 10
Tele- radio och IT utrustning	3 - 10

--

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Avsättningar och skulder

Skulder har upptagits till nominella värden.

Pensioner

Avsättning för pensioner värderas enligt RIPS i enlighet med RKR R10

Värdet av utfästa pensionsåtaganden redovisas under rubriken avsättningar.

Fastighet

Under rubriken Övriga avsättningar har framtida kostnader för sanering av mark reserverats.

Avsättningen för miljöåtgärder på fastigheten Färjestaden 20:5 uppgick ursprungligen till 7,0 Mkr.

Ytterligare 10,0 Mkr reserverades 2012. Efter visst nyttjande av avsättningen 2007, 2014 till 2017 uppgår avsättningen nu till sammanlagt 5,8 Mkr (5,8 Mkr).

Leasing

Förbundet hyr samtliga lokaler av förbundets medlemskommuner med undantag av utbildnings- och övningsanläggningen Färjenäs.

Samtliga hyresavtal är klassificerade som operationella leasing då framtida ekonomiska fördelar eller risker med ägandet av fastigheterna inte kommer att överföras på förbundet. Inte heller kommer äganderätten att övergå till förbundet vid avtalets slut. Förbundet har inte heller rätt att köpa fastigheterna. Därmed inte heller till underpris.

I samband med bokslutet har en fördjupad genomgång gjorts av hyresavtalen och denna bekräftar tidigare bedömning av att samtliga hyresavtal redovisas som operationell leasing.

Då samtliga leasingavtal avser operationell leasing fördelas leasingavgiften linjärt över leasingperioden.

Driftredovisningen

RSG svarar för operativ räddningstjänst och förebyggande insatser mot brand utifrån

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Utifrån dessa verksamhetsområden, operativ- och förebyggandeverksamhet samt ledning- och stödverksamhet har driftbudgeten upprättats.

För den fastställda resultatbudgeten godkändes att RSG får använda 1,7 mkr av det egna kapitalet. Från det att budgeten godkändes har ändringar gjort mellan kontoslagen dock utan att underskottet av den godkända årsbudgeten ändrats.

I driftbudgeten har löner belastats med ett kostnadspålägg på 31,5% avseende sociala avgifter. Kostnaden för materiella och immateriella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad samt en kalkylränta på 1% för årets genomsnittliga kapitalbindning. Kostnad för pensioner, lokaler, IT samt gemensam central administration som ekonomi, HR och upphandling fördelas inte ut på operativ- eller förebyggandeverksamheten utan finns i område ledning och stödverksamhet.

Investeringsredovisningen

Förbundet budgeterar investeringar utifrån budget för avskrivningskostnader.

Redovisningen följer samma upplägg för året som för 2022, förutom tillagd tabell med beräkningar.

Beslutade investeringar summeras för innevarande år samt för tidigare beslutade investeringar ännu ej aktiverade. Vidare redovisas vilka investeringar som aktiverats under året och till sist resterande, som ännu ej tagits i bruk.

Not 2	2023-12-31	2022-12-31
<i>Räkenskapsrevision</i>	Mkr	Mkr
Förtroendevalda	0,2	0,2
Sakkunniga	0,6	0,2
Kostnad för revision	0,8	0,4
Not 3	2023-12-31	2022-12-31
<i>Immateriella tillgångar</i>	Mkr	Mkr
Anskaffningsvärde vid årets början	17,5	16,1
Inköp/pågående projekt	1,6	1,4
Försäljning/utrangering	-	-
Anskaffningsvärde vid årets slut	19,1	17,5
Avskrivningar enligt plan vid årets början	14,0	12,6
Årets avskrivningar enligt plan	1,6	1,4
Avskrivningar enligt plan vid årets slut	15,6	14,0
Redovisat värde vid årets utgång	3,5	3,5
Genomsnittlig nyttjandeperiod:	4,6	5,0
Not 4	2023-12-31	2022-12-31
<i>Mark och byggnader</i>	Mkr	Mkr
Anskaffningsvärde vid årets början, mark	51,6	51,6
Anskaffningsvärde vid årets början, byggnad	48,8	52,2
Inköp/omklassning pågående projekt	1,6	-
Försäljning/utrangering	-	-
Anskaffningsvärde vid årets slut	102,0	100,4
Avskrivning byggnad enligt plan vid årets början	25,7	24,2
Årets avskrivningar enligt plan	1,5	1,5
Försäljning/utrangering	-	-
Avskrivning byggnad enligt plan vid årets slut	27,2	25,7
Redovisat värde vid årets utgång	74,8	74,7
Genomsnittlig nyttjandeperiod:		
Byggnad	31,5	31,5
Taxeringsvärde:		
Byggnad	24,2	24,2
Mark	14,8	14,8

Not 5	2023-12-31	2022-12-31
Maskiner och inventarier	Mkr	Mkr
Fordon		
Anskaffningsvärde vid årets början	316,0	298,1
Anskaffningsvärde, nya medlemskommuner	21,3	
Inköp/pågående projekt	9,3	27,6
Försäljning/utrangering	- 22,7	- 9,7
Anskaffningsvärde vid årets slut	323,9	316,0
Avskrivningar enligt plan vid årets början	205,9	196,8
Avskrivningar, nya medlemskommuner	9,5	
Årets avskrivningar enligt plan	21,2	18,6
Försäljning/utrangering	- 21,9	- 9,5
Avskrivningar enligt plan vid årets slut	214,7	205,9
Övriga maskiner och inventarier		
Anskaffningsvärde vid årets början	172,5	151,0
Anskaffningsvärde, nya medlemskommuner	8,7	
Inköp/pågående projekt	22,3	21,5
Försäljning/utrangering	-	-
Anskaffningsvärde vid årets slut	203,5	172,5
Avskrivningar enligt plan vid årets början	118,5	105,2
Avskrivningar, nya medlemskommuner	4,7	
Årets avskrivningar enligt plan	17,3	13,3
Försäljning/utrangering	-	-
Avskrivningar enligt plan vid årets slut	140,5	118,5
Redovisat värde vid årets utgång	172,2	164,1
Genomsnittlig nyttjandeperiod:		
Fordon	11,1	11,0
Övriga maskiner och inventarier	6,4	7,2
Not 6	2023-12-31	2022-12-31
Långfristiga fordringar	Mkr	Mkr
Reverslån till Göteborgs stad	375,0	375,0
Not 7	2023-12-31	2022-12-31
Eget kapital	Mkr	Mkr
Ingående eget kapital	104,8	107,3
Nya medlemskommuner	10,2	
Årets resultat	- 9,7	- 2,5
Belopp vid årets utgång	105,3	104,8

Not 8	2023-12-31	2022-12-31
<i>Avsättning för pensioner</i>	Mkr	Mkr
Pensionsskuld		
Ingående avsättning för pensioner	484,0	471,3
Nyintjänad pension	56,0	35,6
<i>varav nya medlemskommuner, 11,1 mkr</i>		
Pensionsutbetalningar	- 20,0	- 20,1
Ränte- och basbeloppsuppräknings	47,4	11,7
Övrigt	0,9	- 14,5
	<u>568,3</u>	<u>484,0</u>
Särskild löneskatt pensionsskuld		
Ingående avsättning särskild löneskatt	117,4	114,3
Årets förändring	20,5	3,1
	<u>137,9</u>	<u>117,4</u>
Aktualiseringsgrad: 99% (99%)		
Visstidspensioner		
Ingående avsättning	-	
Nya medlemskommuner	1,3	
Utbetalt under året	- 0,1	
	<u>1,2</u>	
Särskild löneskatt visstidspensioner		
Ingående avsättning särskild löneskatt	-	
Nya medlemskommuner	0,3	
Årets förändring	- 0,0	
	<u>0,3</u>	
Redovisad avsättning för pensioner vid årets utgång	707,7	601,4
Not 9	2023-12-31	2022-12-31
<i>Andra avsättningar</i>	Mkr	Mkr
Färjenäs		
Ingående avsättning	5,8	5,8
lanspråktaget under året	-	-
Ny avsättning	-	-
	<u>5,8</u>	<u>5,8</u>
Not 10	2023-12-31	2022-12-31
<i>Långfristiga skulder</i>	Mkr	Mkr
Investeringsbidrag	0,1	0,2
återstående antal år (vägt snitt) 1 (2)		
Redovisat värde vid årets utgång	0,1	0,2
Förutbetalda intäkter som periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har		

Not 11	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Mkr	Mkr
Upplupna löner	6,1	4,9
Upplupen semesterskuld	36,2	32,0
Upplupen individuell pensionskostnad	17,0	16,6
Övriga upplupna kostnader	45,6	31,1
Redovisat värde vid årets utgång	104,9	84,6

Not 12	2023-12-31	2022-12-31
Ansvarsförbindelse pensioner	Mkr	Mkr
Ansvarsförbindelse		
Ingående ansvarsförbindelse	114,4	124,8
Pensionsutbetalningar	- 11,4	- 12,3
Ränte- och basbeloppsuppräknningar	9,3	3,7
Övrigt	- 2,3	- 1,8
	110,0	114,4
Särskild löneskatt på ansvarsförbindelse		
Ingående avsättning särskild löneskatt	27,8	30,3
Årets förändring	- 1,1	- 2,5
	26,7	27,8
Ansvarsförbindelse vid årets utgång	136,7	142,2

Not 13 **Leasing**

Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal avseende lokaler överstigande 1 år

Minimileaseavgifter

Inom ett år	28,8
Två till fem år	55,7
Senare än fem år	23,2
Totalt	107,7

3.5 Resultaträkning – analys

Se 3.1 Resultaträkning, tabell 6, samt 3.4 Noter

3.5.1 Ekonomiskt resultat

Förbundet redovisar för 2023 ett resultat på -9,7 mkr, vilket innebär ett underskott på -8,0 mkr jämfört med budget.

Året har ekonomiskt präglats av faktorer i omvärlden som inflation och pågående krig i Europa, men även av frågor som mer specifikt rör räddningstjänsten i form av ett nytt pensionsavtal som efter kort framförhållning trädde i kraft per den 1 januari 2023, samt den fortfarande pågående frågan om hantering av dygnsvila enligt gällande EU-direktiv.

Ett antal åtgärder har vidtagits under året för att minimera ett befarat underskott. Genomgång och analys av läget i början av året redovisas i handlingen *"Underlag för reviderad budget 2023 samt förslag till åtgärder med anledning av förbundets ekonomiska läge"* (Diarie nr 2023/143), daterad 2023-03-17).

Efter beslut om åtgärder var prognosen för året ett underskott på -10,0 mkr jämfört med budget. Åtgärderna som sedan vidtagits under året har resulterat i att det befarade underskottet minskat. Ett gott exempel är hur man arbetade med bemanningsfrågan under sommarperioden för att hålla nere övertidskostnaden, vilket ledde till en avsevärd besparing. En annan åtgärd som även kommer att fortsätta under nästa år, är en form av "anställningsstopp", där samtliga rekryteringar bedöms och måste godkännas av direktören. Detta innebär framför allt att rekryteringar skjuts upp en kortare eller längre tid.

Uppföljningar och prognoser under året har pekat i samma riktning och med hänsyn tagen till att justering av årets semesterskuld som uppgår till ca 2,3 mkr, blir avvikelser från budget ännu något mindre.

3.5.2 Verksamhetens intäkter

Förutom medlemsavgifterna bidrar extern finansiering med cirka 15 procent till förbundets kostnadstäckning och omfattar intäkter för larm, myndighetsutövning, utbildning och hyror samt övriga intäkter som exempelvis utlånad personal.

Årets intäkter uppgår till 135,0 mkr och överstiger därmed budget (118,7 mkr) med 16,3 mkr.

RSG har ansökt och erhållit om elprisstöd på 2,9 mkr. Återställningsavgiften för obefogade larm höjdes under året och resulterade i ökade intäkter. Antalet automatlarm ökade under året och därmed även andelen obefogade larm. Intäkten för obefogade automatlarm översteg budget med närmare 2 mkr. RSG har erhållit ersättning för utlånad personal och över lag har flera intäktsposter överstigit budget.

En ny rutin för redovisning av försäkringspremier och ersättningar har också bidragit till en större andel redovisade intäkter under året.

3.5.3 Verksamhetens kostnader

Entreprenad- och konsultkostnader

Entreprenad- och konsultkostnader uppgår till 40,6 mkr vilket innebär ett budgetunderskott på -11,4 mkr. Kostnaderna omfattar förutom utredningar, utvärderingar och annat expertstöd, även kostnader för inhyrd personal vid till exempel längre vakanser. Här ingår även inköp av tjänster i samband med olika händelser. Under första kvartalet prognostiserades att kostnaderna skulle överstiga budget med ca -10,0 mkr, bland annat kopplat till kostnader för nödvändiga åtgärder kopplade till digitalisering, säkerhet och organisation.

Personalkostnader

Personalkostnaderna utgör ca 75 % av verksamhetskostnaderna och uppgår under 2023 till 672,9 mkr. I totalbeloppet ingår förutom löner och sociala avgifter även pensionspremier. Den totala pensionskostnaden inkluderar förutom pensionspremier även ränta på pensionsavsättning.

Kostnader för löner och sociala avgifter redovisas med ett underskott på -20,4 mkr varav pensionskostnader utgör totalt -14,0 mkr. Ränta på pensionsavsättning redovisas med ett underskott på -16,4 mkr. Totala pensionskostnader understiger således budget med -30,4 mkr.

Personalkostnader exklusive pensionskostnader redovisas med ett underskott på -6,4 mkr jämfört med budget. Justeringen för semesterskulden per årets slut uppgår till -2,3 mkr. Årets löneöversyn slutade på 3,8 %.

Pensionskostnader budgeteras och redovisas baserat på pensionsprognoser från KPA. Administrativa pensionskostnader tillkommer och årsbudgeten för 2023 uppgår till 143,4 mkr. Årets pensionskostnad inklusive särskild löneskatt och finansiella pensionskostnader är 173,8 mkr. I beloppet ingår inlöst pensionsförmån enligt det från och med den 1 januari 2023, nya gällande pensionsavtalet, SAP-R.

Förbundet har redovisat pensionsavräkningen och fakturerat 30,4 mkr till medlemskommunerna enligt gällande överenskommelse.

Övriga verksamhetskostnader

Övriga verksamhetskostnader uppgår till 135,5 mkr och består av övriga personalkostnader, lokaler, materiel och tjänster. Jämfört med budget redovisas ett underskott på -5,2 mkr.

Verksamhetskostnaderna ökar som en följd av prisökningar och även företagshälsan har ökat något i kostnad. Samtidigt kompenseras ökade kostnader med att besparingar gjorts vad gäller kurser och konferenser. I viss mån har särskilda satsningar gjorts för att uppdatera nivån på kläder och materiel inom delar av den uttryckande verksamheten.

Avskrivningar

De planenliga avskrivningarna uppgår till 41,6 mkr, vilket är 4,8 mkr högre än budgeterat. Detta är enligt prognosen och en del av den "revidering" av budget som gjordes tidigare i år, se avsnitt 2.6. Simuleringar pekar tydligt på att avskrivningskostnaderna, som en konsekvens av högre priser, och dyrare investeringar främst inom teknik och IT, kräver ökat finansiellt utrymme.

3.5.4 Medlemsavgifter

Medlemsavgifterna från kommunerna består i första hand av två delar, dels medlemsavgift för räddningstjänstverksamhet, dels för pensionskostnader enligt KPA:s beräkning. Budget för respektive medlemsavgift och medföljande redovisning hålls separerade då pensionskostnader regleras för sig vid årets slut, genom en avräkning mellan preliminära och faktiska kostnader med respektive medlemskommun.

I bokslutet 2023 översteg de faktiska pensionskostnaderna för året, den sedan tidigare enligt KPA:s prognoser budgeterade medlemsavgiften för pensioner 2023. Förbundet har därför fakturerat medlemskommunerna för underskottet med 30,4 mkr.

Medlemsavgifter för räddningstjänstverksamhet räknades upp med 2,9 procent inför 2023.

De tre nya kommunerna betalar även en tidsbegränsad medlemsavgift som även omnämns "infasningsavgift". Avgiften uppgår till sammanlagt 15 mkr per år under fem år, och trappas därefter ner under tre år för att till sist upphöra.

3.5.5 Finansiella poster

Finansiella intäkter

Finansiella intäkter består av ränta på reverslån till Göteborgs Stads koncernbank samt ränta på tillgodohavande på bankkonto.

Finansiella kostnader

Finansiella kostnader består huvudsakligen av kostnader för ränte- och basbelopps-uppräknings av årets pensionsavsättning inklusive den justering som gjorts enligt KPA:s senaste prognos i delårsbokslutet. Budgeterat och bokfört belopp redovisas i enlighet med KPA:s prognosvärden.

3.6 Balansräkning

Se 3.2 Balansräkning, tabell 7, samt 3.4 Noter

3.6.1 Tillgångar

Balansomslutningen uppgår till 990,4 mkr (871,0 mkr år 2022).

Anläggningstillgångarna ökar med 13,2 mkr. I samband med förbundsutökningen överfördes anläggningstillgångar till ett värde av 15,8 mkr från fd Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund.

Finansiella tillgångar, 375 mkr, utgörs av reverslån till Göteborgs Stads koncernbank precis som föregående år. Placeringen har under året förnyats med en ny femårsperiod.

3.6.2 Skulder

Förbundets pensionskostnader utgörs dels av under året utbetalda pensioner och pensionspremier, dels av årets förändring av pensionsavsättningen. Härtill kommer den finansiella kostnaden på pensionsavsättningen. Medlemskommunerna ersätter förbundet för samtliga pensionskostnader.

I samband med förbundsutökningen övertog RSG en avsättning för pensioner med 15,4 mkr från fd Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund.

Avsättningarna för pensioner och löneskatt ökar med 106,3 mkr.

Långfristiga skulder avser 0,1 mkr i investeringsbidrag från tidigare år från Göta Lejon avseende skärsläckare samt projektet med offensiv enhet.

Leverantörsskulder uppgår till 27,1 mkr vid årets slut.

Övriga kortfristiga skulder omfattar en kommande delbetalning på 9,0 mkr till Stena Oil avseende överenskommelse om avflyttning från fastigheten Färjenäs.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter uppgår till 104,9 mkr, en ökning med 20,3 mkr sedan 2022.

I samband med förbundsutökningen övertog RSG upplupen semesterskuld med 2,7 mkr från fd Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund.

3.6.3 Eget kapital – analys

Eget kapital 2023		kkkr
Eget kapital 2022		104 854
2023 års verksamhetsresultat		10 181
2023 års verksamhetsresultat	-	9 679
Eget kapital 2023 inkl årets resultat		105 356

Tabell 9 Eget kapital

Det egna kapitalet består i grunden av en enligt gällande pensionssystem före 1998 upparbetad pensionsavsättning som vid tidpunkten uppgick till 90,0 mkr. När pensionssystemet förändrades fick förbundet behålla pensionskapitalet för att kunna finansiera de egna investeringarna.

Ökningen av det egna kapitalet bestod dels av positiva årsresultat dels av medel som tillförts det egna kapitalet genom en numera förbrukad, donation från Stena AB på 5,0 mkr 2006 och 4,9 mkr från Lerums kommun 2007. Den inbetalningen gjordes för att Lerums andel av förbundets egna kapital skulle motsvara samma ägarandel som kommunen utgjorde av förbundet enligt förbundsordningen, det vill säga samma villkor som för samtliga medlemskommuner.

Det egna kapitalet har ökat då förbundet redovisat budgetöverskott av varierande storlek. Det egna kapitalet har dock minskat vid några tillfällen och framför allt 2018 i samband med avtal med Stena Oil AB, avseende ersättning för avflyttning från fastigheten Färjenäs.

Under 2023 tillfördes 10,2 mkr när kommunerna Tjörn, Stenungsund och Lilla Edet anslöts till förbundet. Underskottet i årets resultat uppgår till -9,7 mkr och därmed är det egna kapitalet 105,4 mkr vid årets slut.

3.7 Drift- och investeringsredovisning

Driftinvestering

Driftredovisning 2023-12-31									
Mkr	Intäkter				Kostnader			Budgetavvikelse	
	Utfall	Budget	Fg. År		Utfall	Budget	Fg. År	Intäkt	Kostnad
Operativ verksamhet	15,0	12,6	14,6	-	450,4	441,2	372,5	2,4	9,2
Förebyggande verksamhet	93,6	92,3	79,0	-	136,2	135,1	119,2	1,3	1,1
Ledning och stödverksamhet	26,4	13,8	21,2	-	304,0	272,5	226,3	12,6	31,5
varav pensionskostnader				-	126,5	112,5	70,2	-	14,0
Summa	135,0	118,7	114,8	-	890,6	848,8	718,0	16,3	41,8

Tabell 10 Driftredovisning

I driftbudgeten har löner belastats med ett kostnadspålägg på 31,5% avseende sociala avgifter. Kostnaden för materiella och immateriella anläggningstillgångar belastar med verklig avskrivningskostnad samt en kalkylränta på 1% för årets genomsnittliga kapitalbindning. Kostnad för pensioner, lokaler, IT samt gemensam central administration som ekonomi, HR och upphandling fördelas inte ut på operativt- eller

förebyggande verksamheten utan finns i område ledning och stödverksamhet. Se 3.4 Noter.

Investeringsredovisning

Förbundet tilldelas en årlig budgetram för driftkostnader och ska visa ett årligt nollresultat där årets förväntade avskrivningar är inkluderade. Förbundet tilldelas inte separata investeringsmedel av medlemskommunerna utan investeringsutgifterna finansieras av förbundets egna medel, se även 3.6.3 Eget kapital – analys. Det är avskrivningsbudgetens storlek som styr hur mycket investeringar förbundet kan göra.

Avskrivningsbudgeten utgör en del av detaljbudgeten. I beslut om rambudget har för 2023 en planerad investeringsutgift på 36,0 mkr fastställts. Den faktiska investeringsutgiften för året uppgår till 34,7 kr och därtill kommer förvärvade anläggningstillgångar till ett värde av 15,8 mkr från fd SBRF (Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund). Förvärvade anläggningstillgångar borträknat är avvikelsen från den planerade investeringsutgiften därmed -1,3 mkr.

Förbundets investeringar prioriteras utifrån behoven och begränsas av budget för avskrivningskostnader. Investeringar genomförs efter analys av verksamhetens förväntade utveckling och återanskaffningsbehov. Detta innebär att investeringsutgiften för året förändras allteftersom prioriteringarna ändras.

Fram till för ett par år sedan saknade förbundet systemstöd för att tillgodose det lagen kräver för investeringsredovisningen. Utvecklingen av RSG:s system för stöd och uppföljning pågår och ambitionen är att på sikt upprätta en investeringsredovisning som ska uppfylla gällande lagkrav och samtidigt visa investeringar på ett relevant sätt utifrån förbundets förutsättningar. För 2023 redovisas dels enligt tabell 11a Investeringsredovisning, dels en mer specificerad sammanställning, se tabell 11b Investeringsredovisning specifikation.

Beslutade inköp under 2023	Beslutade inköp före 2023	Totalt beslutade inköp	Aktiverade anläggningar under 2023	Pågående arbeten/ ej aktiviterat UB 2023	Beskrivning
- 6 355	65 -	6 290 -	2 030	4 260	IT-utrustning inkl konferensrumsutrustning
- 13 550 -	2 913 -	16 463 -	3 918	12 545	IT-miljö, servrar mm
- 1 814 -	2 640 -	4 454 -	1 597	2 857	Utveckling IT-system
- 1 596 -	1 156 -	2 752 -	3 588 -	836	Inredning, träning
- 931 -	831 -	1 762 -	1 253	509	Brandmateriel
- 1 000	- -	1 000 -	828	172	Larm- dyk- och kemdräkter
- 18 700 -	11 139 -	29 839 -	2 914	26 925	Tunga fordon
- 6 310 -	2 474 -	8 784 -	5 018	3 766	Fordon mindre
- -	1 500 -	1 500 -	1 405	95	Slangtvätt
- 1 937 -	855 -	2 792 -	715	2 077	Larm- sändare, central och Rakel
- 3 750 -	450 -	4 200 -	2 552	1 648	Andningsskydd och skyddsmask 90
- -	650 -	650 -	379	271	Staketering Gårda
- 1 572 -	259 -	1 831 -	881	950	Diverse till fordonsverkstaden
- 2 285 -	1 388 -	3 673 -	139	3 534	Div Tekniska avdelningen
- -	- -	- -	32 -	32	Ny övningsanläggning Färjenäs
- -	1 000 -	1 000 -	70	930	Säkerhetsprojektet
- 1 200	- -	1 200 -	1 050	150	Brand och säkerhetsutbildning
- 61 000 -	27 190 -	88 190 -	28 369	59 821	

Tabell 11a Investeringsredovisning

I uppställningen i tabell 11a Investeringsredovisning framgår årets investeringsutgifter för investeringar inom framför allt Digitalisering, Inredning/möbler, TA (Tekniska avdelningen) samt Operativt inklusive utbildning/övning. Utöver dessa görs investeringar av mer löpande karaktär, så kallade reinvesteringar, där inköp görs mer eller mindre kontinuerligt som exempelvis inköp av slang, datorer mm.

Beslut från tidigare år summeras i separat kolumn. Vidare redovisas totala aktiveringar under 2023, både enligt beslut 2023 och beslut sedan tidigare, dvs investeringar som tagits i bruk under året och därmed genererar avskrivningskostnader. Summeringen i kolumnen "Pågående arbeten/ej aktiverat" omfattar sådant som är beslutat, men där inköpet ännu inte är genomfört och anläggningen kommer att tas i bruk först under kommande år.

Totalt beslutade investeringar fördelas med andra ord dels på beslut 2023 respektive tidigare år, dels i vilken omfattning beslutade investeringar har aktiverats eller ej.

Beskrivning	Belopp
Beslutade inköp före 2023	
Beslutat för inköp 2022, ej aktiverat 221231	-27 190
Varav inköpt, ej aktiverat 221231	4 963
Summa = beslutade inköp, ej inköpta per 221231	-22 227
Beslutade inköp, ej aktiverade	
Beslutade inköp 2022, ej aktiverade IB 230101	-27 190
Beslutade inköp 2023	-61 000
Aktiverade anläggningar under 2023	28 369
Summa ej aktiverade anläggningar UB 231231	-59 821
Pågående arbete (inköp, ej aktiverade)	
Inköpt 2023	34 720
inköpt 2022 ej aktiverat per 221231	4 963
aktiverat under 2023	-28 369
Summa beslutat och inköp påbörjat	11 314
Beslutade inköp, ej påbörjade inköp	
Ej Aktiverade anläggningar per 231231	-59 821
Pågående arbete, inköpt under 2023	11 314
Summa beslutat för inköp men ej påbörjat inköp	-48 507

Tabell 11b Investeringsredovisning specifikation

I sammanställningen i tabell 11b Investeringsredovisning specifikation, redovisas beräkningar mer detaljerat för en utvidgad förståelse av tabell 11a Investeringsredovisning.

Investeringsredovisningen är fortsatt under utveckling allteftersom data och historik byggs upp i det nya uppföljningssystemet och ger fler möjligheter till presentation.

Investeringar under året

Nedan följer exempel på några av årets investeringar.

- Båt till Lilla Edet
- Tre nya pickuper till Rib-organisationen
- Lastväxlare med placering i Stenungsund
- Ett antal mindre fordon
- Slangtvätt

- IT-utrusning till nytillkomna medarbetare (Södra Bohuslän)
- Nätverksutrustning till redundant datorhall
- Backup-servrar
- Utveckling, uppgradering samt ändrad driftform på beslutsstödet Navet
- Kontorskoncept "Clean desk"

Därutöver har investeringar gjorts i exempelvis övriga möbler, IT och annan teknisk utrustning med mera.

3.8 Resultatutjämningsreserv

Det fattades vid medlemssamrådet den 10 oktober 2014 ett enigt beslut om att förbundet inte ska bygga upp en resultatutjämningsreserv, då medlemskommunerna ytterst beslutar om och ansvarar för förbundets ekonomiska ram.

3.9 Nettokostnad för räddningstjänst per invånare

Förbundets medlemskommuner har inte samma kostnad per invånare för räddningstjänst. Finansieringsmodellen bygger på en sammanvägning av folkmängd, landareal samt en grundavgift för Göteborgs Stad och Stenungsunds kommun. Vidare ingår en infasningsavgift för de tre nya kommunerna (Tjörn, Stenungsund och Lilla Edet) under en tidsperiod om åtta år (2023-2030). Infasningsavgiften sjunker stegvis de tre sista åren av perioden.

Medlemsavgift för pensionskostnader beräknas enligt faktiska kostnader för pension och varierar därför från år till år, vilket medför variationer i nettokostnaden vid jämförelse över tid.

Kronor per invånare	2019	2020	2021	2022	2023
Göteborg	703	694	729	722	820
Mölnadal	603	566	572	573	657
Kungsbacka	642	647	695	695	801
Partille	520	527	570	570	643
Härryda	665	666	704	692	794
Lerum	630	702	668	669	768
Tjörn	N/A	N/A	N/A	N/A	1 099
Stenungsund	N/A	N/A	N/A	N/A	1 614
Lilla Edet	N/A	N/A	N/A	N/A	1 423
RSG TOTALT	674	670	702	696	833
Förändring i procent	1,58%	-0,64%	4,70%	-0,75%	19,56%
Uppräkning medlemsavgift (exkl pensioner)	2,00%	2,40%	2,40%	2,40%	2,70%

Tabell 12 Nettokostnad per invånare (kronor)

4. Personal

Vikten av att vara en attraktiv arbetsgivare och eftersträva en arbetsplats där medarbetare och chefer kan verka och utvecklas blir allt viktigare i dagens omvärld. En hårdnad konkurrens och tufft rekryteringsläge, den ekonomiska situationen samt säkerhetsfrågor är delar som påverkar oss. I detta kapitel beskrivs förbundets utvecklingsarbete inom personalområdet, med fokus på en attraktiv arbetsplats. Här finns även analys av personalstrukturen och redovisning av förbundets arbete med

strategisk kompetensförsörjning, ledarskapsutveckling, lönebildning, arbetsmiljö samt jämställdhet och likabehandling.

4.1 Attraktiv arbetsplats och kompetens

Liksom tidigare måste det fortsätta arbetet för att RSG ska vara en attraktiv arbetsgivare och arbetsplats vara att anpassa och analysera behoven av nya kompetenser, utveckla och tillvarata befintliga medarbetares kompetens samt se över olika rollers arbetsinnehåll utifrån kraven i omvärlden. I det arbetet ligger också att utveckla chefer och ledare för att i sitt agerande stödja och utvecklas och på så sätt möta de olika behoven.

RSG gör särskilda satsningar inom utvalda organisatoriska utvecklingsområden i verksamhetsplan 2023-2024. Ett av dessa är attraktiv arbetsgivare/kompetensförsörjning, vilket är en avgörande förutsättning för genomförandet av uppdraget och för utvecklingen av verksamheten framåt.

4.1.1 Likabehandling

Att vara en attraktiv arbetsgivare innebär bland annat att det ska finnas en plats för alla och att vi på bästa sätt tar hand om varandra. RSG:s likabehandlingsplan gällde till och med 2023-12-31 och behöver revideras/skrivas om inför 2024. De aktiviteter som skett under året är

- Kulturrezan. RSG fortsätter arbetet tillsammans med externa konsulter för att nå en organisationskultur där alla medarbetare involveras och inkluderas. Olika teman tas upp och vi arbetar exempelvis med dilemman. RSG:s nya vision Tillsammans för en trygg och säker värld ska genomsyra RSG:s arbete.
- Gender coach-programmet. För andra året i rad har MSB ett Gender coach-program för räddningstjänstens chefer. Varje organisation får delta med en chef och RSG har haft en deltagare under 2023. Målsättningen med programmet är att deltagaren ska öka sin kompetens och förmåga att leda utvecklingen av jämställdhets- och mångfaldsarbetet inom sin organisation. Förra årets deltagare vittnar om ökad självinsikt, kunskap och inspiration i jämställdhetsarbetet.
- Deltagande i West Pride. RSG har under 2023 deltagit aktivt på olika sätt i festivalen West Pride. Genom att delta visar RSG att vi är en räddningstjänst för alla och att mänskliga rättigheter och öppenhet för olikheter är en tydlig grund för vårt arbete. Under Pride-veckan flaggade RSG med regnbågsflaggor på alla stationer, bemannade en monter i Göteborgs stads tält samt deltog i paraden.
- RSG:s kvinnliga nätverk. Det kvinnliga nätverket är lokalt och träffas ca fyra gånger per år samt har däremellan möten med arbetsgivaren för utbyte och dialog. Nätverket finns till för kvinnor och de som identifierar sig som kvinnor och har varit inspiration till andra räddningstjänster att starta egna nätverk. Träffarna syftar till att utbyta erfarenheter, få ett sammanhang och känna delaktighet som minoritetsgrupp. Under 2023 har nätverket tillsammans med HR hållit workshops och bjudit in föreläsare till träffarna, med fokus på jämställdhet.

4.1.2 Kompetensförsörjning

I styrdokumentet för rekrytering står det: *"För att RSG ska uppnå målet med att vara en attraktiv arbetsgivare krävs en förbundsövergripande metod för kompetensförsörjning. Syftet med en tydlig process för kompetensförsörjning är att på ett strukturerat sätt arbeta för att säkerställa att förbundet lyckas attrahera och rekrytera rätt kompetens för att utföra uppdraget och möta framtida utmaningar. I detta ingår även att introducera, utveckla, behålla och avveckla medarbetare (ARIUBA). Med ett systematiskt kompetensförsörjningsarbete vill RSG förmedla en positiv bild till medarbetarna så de kan fungera som ambassadörer och i sin tur attrahera nya sökande till RSG. Efter avslutad tjänstgöring kan en positiv bild av RSG leva kvar"*.

I styrdokumentet framgår ett förändrat arbetssätt kring avgångssamtal som ska implementeras. Avgångssamtalen ska, som tidigare, hållas av närmaste chef men chefen kan nu också erbjuda medarbetare att HR-partner kan genomföra samtalet om medarbetaren så önskar. Genom att skaffa information om hur de som slutar har upplevt sin arbetssituation och RSG som arbetsgivare kan vi ta lärdom och utvecklas än mer.

Rekryteringsprocessen av brandmän har och kommer att fortsätta att utvecklas och målet är att hitta en effektivare och mer tidsbesparande process för att vara mån om RSGs resurser och för att säkerställa att kandidaterna väljer RSG som arbetsgivare.

Som ett led i kompetensförsörjningen och vikten av att tidigt attrahera potentiella medarbetare arbetar RSG kontinuerligt med kort och lång LIA (lärande i arbetet) för brandmän från utbildningen SMO. RSG kan ta emot 12-20 LIA-elever per termin men har under flera år haft mellan 5-9. Antalet styrs framför allt av var eleverna är bosatta och att studenterna gör både kort och lång LIA på samma ställe. RSG stöttar de engagerade medarbetare som ansvarar för respektive LIA på ett tydligare sätt. RSG har de senaste terminerna haft ett ökat antal sökande till RSG, vilket dels kan bero på vart eleverna är bosatta, dels en ökad närvaro från RSG på skolorna och vid handledarträffar med mera.

Genom utbildning för chefer i kompetensbaserad rekrytering och processen för rekrytering skapar vi ett kvalitetssäkert arbete för att vi ska bemöta våra sökande på ett likvärdigt och professionellt sätt.

Hösten 2023 medverkade RSG återigen vid mässan Kunskap och framtid på Svenska Mässan med syfte att visa upp RSG:s verksamhet och attrahera unga (gymnasieelever) till räddningstjänsten. I linje med RSG:s kompetenskritiska områden framhövdes yrkena brandman och brandingenjör samt RiB. Det är av största vikt att RSG fortsätter att synas och delta på mässor samt på berörda utbildningar och andra evenemang. Detta genom att marknadsföra RSG och attrahera sökande utifrån vårt kompetensförsörjningsbehov.

HR deltog på RäddsamVG:s ledningskonferens under hösten 2023 och föreläste om RSG:s utmaningar kopplat till kompetensförsörjning. Presentationen fokuserade på vikten av att undersöka vad potentiella medarbetare efterfrågar hos en arbetsgivare och värdet av att aktivt arbeta med arbetsgivarvarumärket.

4.1.3 Rekrytering och avgång

Under 2023 har ett stort antal rekryteringar genomförts inom RSG.

Det har likt tidigare år varit svårt att få sökande inom områden som exempelvis; säkerhet, IT, brandingenjörer, lamtekniker och brandinspektörer. Till skillnad från föregående år har intresset för rollen som brandman med anställning tillsvidare varit stort och merparten av de sökande behöriga. Däremot har krävts tre rekryteringsomgångar för att få in så många sommarvikarierande brandmän som möjligt. Trots det uppnås inte antalet sommarvikarierande brandmän som RSG efterfrågar. För att minska behovet av antalet vikarierande brandmän under sommarmånaderna infördes dygnsarbete.

Under 2023 anställdes 30 nya brandmän i beredskap, rekrytering till RiB-enheten görs 2-3 gånger per år. Ett arbete pågår med att förenkla och förkorta rekryteringsprocessen för att inte tappa kandidater samt att fokusera mer på att rekrytera till stationer med låg bemanning

Totalt har det externt rekryterats 141 medarbetare (14 kvinnor, 79 män), anledningen till den markanta ökningen jämfört med föregående år är att systemet även räknar med införlivningen av Södra Bohuslän per den 1 januari 2023 som externt anställda. Utöver antalet externt rekryterade har det skett en intern rörlighet på 9 personer (1,17%). Den interna rörligheten ligger på liknande nivåer som 2022 (9 personer, 1,44%)

Under 2023 har 32 tillsvidareanställda medarbetare slutat (7 kvinnor, 25 män), (46 personer, 2022). 6 medarbetare har avgått med pension, varav 4 personer (9 personer, 2022) med särskild avtalspension och 2 personer (5 personer, 2022) med ålderspension. 25 medarbetare (6 kvinnor och 20 män) har slutat på egen begäran eller av annan orsak (26 personer 2022).

4.1.4 Personalomsättning

Personalomsättningen är fortsatt relativt låg, och har minskat från 6,6 procent för 2022 till 4,3 procent för 2023. Personalomsättningen beror till största delen på egen begäran, men pensionsavgångar är en fortsatt förekommande orsak.

En närmare analys kopplat till kön visar att personalomsättningen för kvinnor är fortsatt hög, men har minskat från 9,4 procent 2022 till 6,1 procent under 2023. Till antal är det 8 kvinnor av totalt 130 anställda kvinnor. För männen är motsvarande siffra en minskning från 6,6 procent för 2022 till 3,7 procent för 2023. Till antal är det 25 män av totalt 669 män. Den avdelning-som visar störst personalomsättning är Insatsavdelningen (IA). Personalomsättningen beror till största delen egen begäran, men pensionsavgångar är en fortsatt förekommande orsak.

4.1.5 Ledarutveckling

Under året har ett antal aktiviteter genomförts inom kulturarbetet. Det har skapats en plattform/ledarforum ("Howspace") för samtliga chefer. Där får chefer tillgång till material, inspiration och stöd för att kunna genomföra kulturarbetet bland sina medarbetare. Två hjälpstugor, Oss Ledare Emellan ("Olé"), har erbjudits för samtliga chefer med syfte att stötta i kulturresan. Cheferna har kunnat fördjupa sig i frågor som

- Så skapar du som ledare psykologisk trygghet på jobbet
- Så motverkar du negativt grupptänk
- Aktivt lyssnande skapar tillit och trygghet

I maj genomfördes årets första ledarutvecklingsforum där 62 chefer från alla delar av organisationen medverkade, både chefer och HR-partners. Temat för dagen var förändringsledning/förändringsarbete/förändringskommunikation. Under höstens två dagar arrangerades ledarutvecklingsforum med 58 chefer respektive dag.

Chefer har också erbjudits utbildning inom rekrytering, arbetsrätt och lönebildning för att bli än mer självgående som chefer. HR har även startat upp ett arbete för att skapa en chefshandbok som ska finnas till stöd och vägledning för alla chefer och ledare inom RSG.

4.2 Arbetsmiljö och hälsa

RSG:s reviderade arbetsmiljöpolicy fastställdes i början av året. Den nya policyn sätter tonen för det systematiska arbetsmiljöarbetet på RSG med syftet att ingen ska skadas eller bli sjuk av sitt arbete.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska vara en naturlig del i arbetet och alla chefer och ledare ska ha utbildning för att kunna utföra sina delegerade arbetsmiljöuppgifter. Även skyddsombuden ska erbjudas utbildning för att kunna samverka till en bra och säker arbetsmiljö. Verksamheten ska undersöka och riskbedöma såväl den fysiska som den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, regelbundet såväl som vid förändring, för att kunna vidta de åtgärder som behövs för att skapa en säker och trygg arbetsplats. Alla tillbud och olyckor som inträffar ska rapporteras och utredas så att RSG kan vidta åtgärder. Verksamheten ska följa upp det systematiska arbetsmiljöarbetet årligen och uppföljning presenteras på avdelningsråd och för ledningsgruppen.

RSG:s långsiktiga arbete med att utveckla arbetsplatskulturen bygger på delaktighet och engagemang, som ska få genomsyra hela organisationen. Det är även viktigt att individer signalerar i tid när något inte är bra och generellt även tar ansvar för den egna hälsan.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

För att stärka just systematiken i det systematiska arbetsmiljöarbetet har ett särskilt projekt startats som kommer förändra och stärka vårt arbetssätt för SAM. Under våren -24 kommer särskilda uppföljningsmöten initieras med en tydlig agenda och mall för mötet. Syftet är att följa upp SAM för året före. Dessa möten kommer utföras på flera nivåer för att förtydliga vad inom SAM som cheferna förväntas göra under året. Vi kommer vinna synergi-effekter på detta då chefer senare under året lättare kan identifiera tex vad som ska riskbedömas i ett tidigare skede genom att veta att det kommer att följas upp vid årets slut. Dessa möten kommer även göra det enklare för förbundsdirektör och övriga chefsledet att identifiera eventuella brister inom SAM som behöver täppas till. Efter att uppföljningsmöten genomförts kommer övriga delar av SAM (undersöka, riskbedöma och åtgärda arbetsmiljön) att gås igenom inom projektet och förändras till ett tydligare och mer enhetligt arbetssätt.

Nytt incidenthanteringssystem

Den del av SAM som handlar om att undersöka arbetsmiljön består bland annat av att rapportera och utreda de incidenter (arbetsskador och tillbud mm) som inträffar. För att kunna göra detta på ett effektivt sätt har RSG under 2023 arbetat med att införa RIA som incidenthanteringssystem. Systemet kommer att testas på några få arbetsställen i januari 2024 och implementeras fullt ut inom hela organisationen under våren.

Arbetsskador och tillbud

Alla arbetsskador, tillbud och avvikelser inom arbetsmiljöområdet har under året anmälts i två olika webbaserade system, Stella och RIA. Södra Bohuslän använde RIA som system redan tidigare (när de var SBRF) och har fortsatt använda RIA i stället för att gå över till Stella när målsättningen varit att RSG också ska börja använda RIA. Rapporterade händelser ska, oavsett system, riskbedömas, åtgärdas och följas upp kontinuerligt.

Det totala antalet rapporterade händelser är hämtade från både Stella och SB:s RIA och blev sammanlagt 264, varav 49 arbetsskador, 99 avvikelser, 85 tillbud och 31 riskobservationer. Totala mängden incidenter är högre än förra året men införlivandet av Södra Bohuslän:s siffror gör att ökningen ligger inom det normala. Positivt då att se att antalet skador ligger på ungefär samma nivå som 2022 trots att vi under 2023 räknar med Södra Bohuslän vilket inte görs 2022. Antalet tillbud har ökat mer än antalet avvikelser (55% mot 41%). En kvalitativ analys visar dock att det finns tillbud som kan klassas om till avvikelser. Ett arbete har startat för att få till en samsyn inom hela förbundet vad som är en avvikelse kontra ett tillbud. I Stella har inte rapporterats några riskobservationer men vi skriver med det i denna årsredovisning då det är något som bytet till RIA kommer att hjälpa till att få upp på sikt vilket är viktigt för vårt systematiska arbetsmiljöarbete. De siffror gällande riskobservationer som vi kan se i diagram 1 är därmed helt och hållet hämtade från Södra Bohuslän:s RIA.

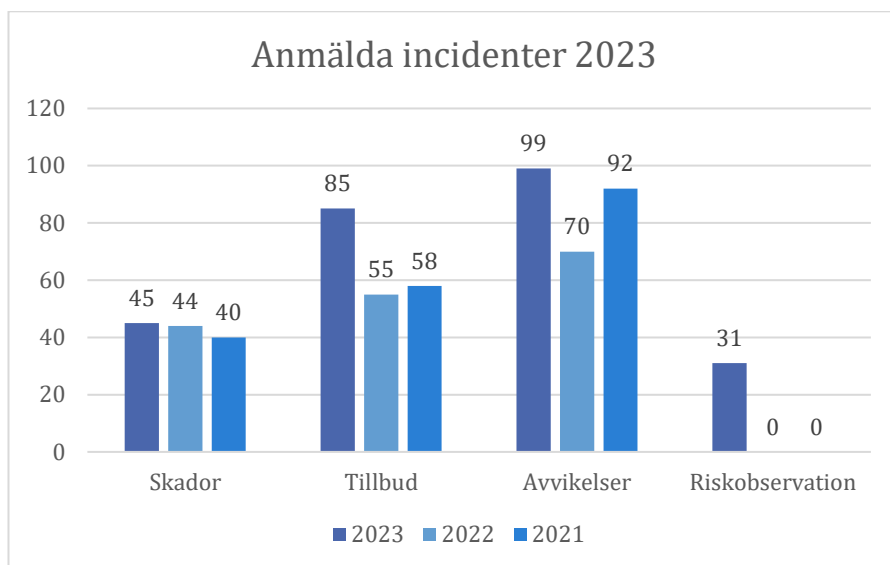

Diagram 1 Anmällda arbetsskador, tillbud, avvikelser och riskobservationer

4.2.1 Sjukfrånvaro - förebyggande arbete och rehabilitering

Tidiga insatser är en framgångsfaktor när det gäller att förebygga ohälsa, förbättra arbetsförmåga och minska sjukfrånvaro. Med RSG:s rutiner, att fånga tidiga signaler om ohälsa på en upprepade korttidsfrånvaro så går det att förebygga och sänka sjukfrånvaron genom att tidigt kunna agera med stöd och lämpliga åtgärder. En framgångsfaktor är att rehabiliteringen är riktad och individanpassad och sker i samverkan med Företagshälsovård eller andra aktörer om behov finns.

Den totala sjukfrånvaron för förbundet uppgår till 3,5 procent vilket är en minskning från föregående års 4,3 procent. Minskningen ses främst av mängden korttidsfrånvaro (dag 1-14). Att pandemin tagit slut lär vara en liten del av förklaringen till den minskade korttidsfrånvaron men det pekar även på en över lag frisk och välmående organisation. Långtidsfrånvaron har dock ökat vilket kan ses både i diagram 2 och 3.

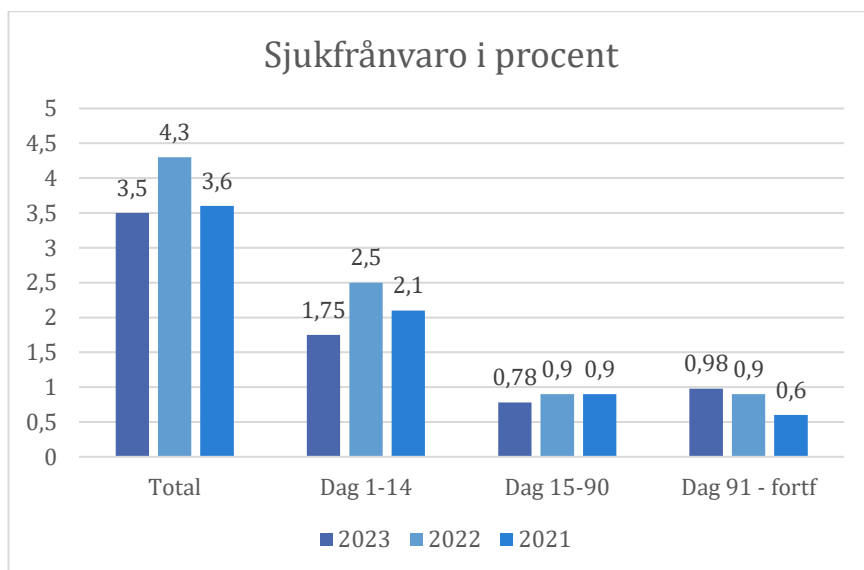

Diagram 2 Sjukfrånvaro totalt samt kort- och långtidsfrånvaro

I diagram 3 syns att merparten av sjukfrånvaron i förbundet är kortare än 60 dagar, cirka en tredjedel av sjukfrånvaron är 60 dagar eller mer. Genom det valda redovisningssättet uppmärksammas förekomsten av långtidssjukfrånvaro ytterligare, som ett led i det förebyggande arbetet med tidiga insatser.

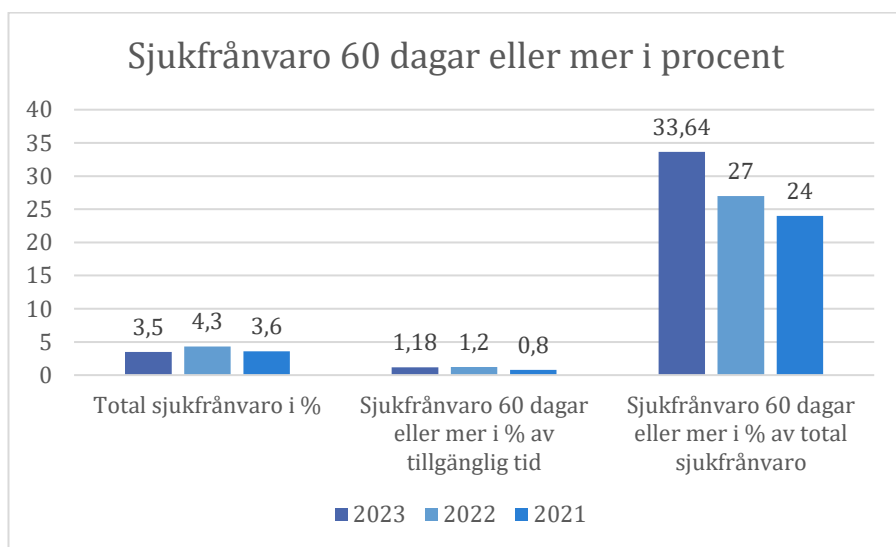

Diagram 3 Sjukfrånvaro totalt och sjukfrånvaro mer än 60 dagar eller mer

När män och kvinnor jämförs ser vi att kvinnor har en större total sjukfrånvaro. Dock är kvinnorna till antalet betydligt färre än männen, vilket innebär att även en liten förändring får större konsekvenser procentuellt.

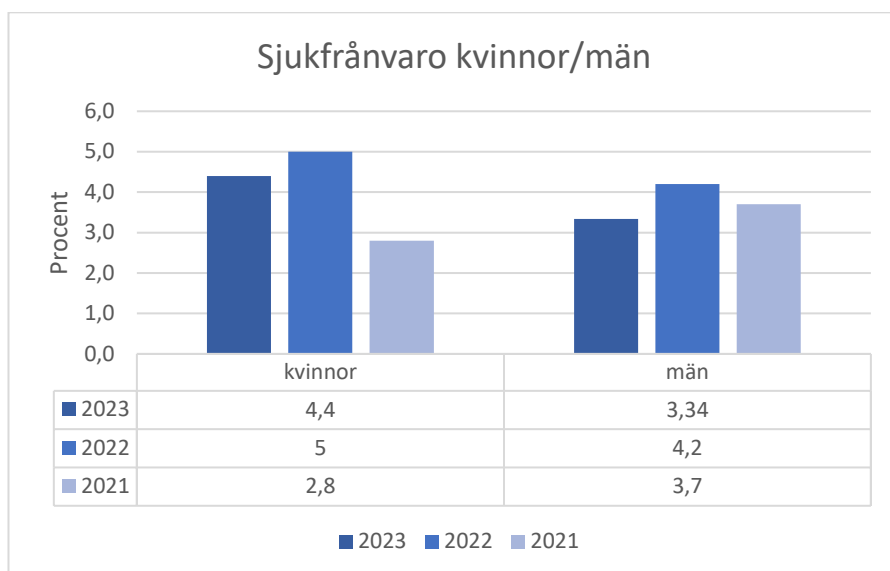

Diagram 4 Sjukfrånvaro fördelat på kvinnor och män

4.3 Samverkan

2023 har varit ett år med mycket samverkan och dialog. Våra fackliga förtroendevalda har varit en viktig part i det stora förändringsarbetet som har bedrivits för att bli ett större Räddningstjänstförbund.

Arbetet med samverkansavtalet har fortsatt med diskussioner och genomlysning. I arbetet med organisationsdesign har också nära dialog förts med fackliga parter, detta kommer fortgå under hela processen.

Löpande under året har möten skett med Brandmännens riksförbund (BRF) i dialog om hur RSG kan bli bättre och arbete tillsammans med BRF med anledning av de rekryteringssvårigheter som finns och RIB-organisationens medarbetares utmaningar och arbetsmiljö.

4.4 Lönebildning

RSG strävar mot en lönebild som är konkurrenskraftig och jämställd. RSG är ett stort kommunalförbund med ett samhällsviktigt uppdrag där det ställs höga krav på prestation av våra medarbetare. Förbundet har konkurrensutsatta grupper och väger in omvärldsbevakningen i arbetet med vår lönestruktur. RSG arbetar utifrån avtalens intentioner som utgår från en lönesättning som är individuell och differentierad.

Lönebildningsprocessen på RSG genomförs utifrån gällande lagar och avtal inom området och i god samverkan med våra fackliga organisationer. Den årliga löneöversynen 2023 inleddes med en övergripande analys och kartläggning av lönebildningen på RSG som låg till grund för arbetsgivarens prioriteringar. Analysen av lönebildningen bygger dels på det befattnings- och arbetsvärderingssystem (BAS) som används på RSG, dels på omvärldsbevakning, bland annat av räddningstjänstverksamhet i storstadsregionerna. Resultatet visade på att vissa förändringar behövde genomföras avseende den övergripande lönebildningen.

För att säkerställa att RSG betalar lika lön för lika och likvärdiga arbeten genomfördes en lönekartläggning som visade att det inte fanns några osakliga löneskillnader utifrån diskrimineringslagens grunder.

Löneöversyn 2023 genomfördes i form av dialogmodellen för samtliga medarbetare med undantag av brandmännen där förhandlingsmodellen tillämpades.

Ny lön utbetalades i oktober 2023 och utfallet var 3,8 %.

4.5 Övriga personalnyckeltal

4.5.1 Personalvolym och personalstruktur

Antalet anställda i förbundet uppgick den 31 december 2023 till totalt 804, (avser alla anställda inklusive timavlönade, medan beredskapsanställda och värn ej ingår).

Föregående år uppgick antalet anställda till 737. Anledningen till den markanta ökningen jämfört med föregående år är införlivningen av Södra Bohuslän 2023-01-01.

Av totalt anställda är 767 tillsvidareanställda (cirka 95 procent), vilket är något som RSG eftersträvar att erbjuda. Förbundets årsarbetare uppgår till 797, jämfört med föregående års 725 årsarbetare.

Av förbundets månadsanställda är 84 procent män och 16 procent kvinnor, och den procentuella fördelningen har varit relativt konstant de senaste åren. Även bland brandmännen är könsfördelningen i nivå med föregående år fördelat på 97 procent män och 3 procent kvinnor.

Medelåldern för förbundets tillsvidareanställda är 45 år och medelåldern för brandmän heltid är 42 år.

RSG har också ett antal beredskapsanställda (RiB). Under 2023 uppgick antalet beredskapsanställda till 208 personer jämfört med 2022 då antalet var 148. Dessutom finns 130 personer som är uttagna med tjänsteplikt och anslutna till något av förbundets 11 räddningsvärn.

Se även Tabell 5 Personalstatistik i kapitel 2.7 Väsentliga personalförhållanden.

1.5.2 Semesterskuld och övertidsskuld

Semesterskulden till medarbetarna har ökat från 12 011 dagar (2022) till 12 463 dagar (2023). Skulden för inarbetad och ej uttagen övertid har minskat från 9 977 timmar (2022) till 9 566 timmar (2023).

1.5.3 Föräldraledighet

Som ett led i RSG:s jämställdhetsarbete ska förbundet underlätta och bidra till att medarbetare kan kombinera arbetsliv och föräldraskap. RSG har även en riktlinje för att säkerställa att gravida och ammande medarbetare inte utsätts för faktorer eller förhållanden i arbetet som kan medföra ohälsa eller olycksfall. Syftet är också att underlätta för medarbetare att återgå till full tjänst efter graviditet och föräldraledighet.

På RSG arbetar 16 procent kvinnor, och står för 27 procent av all föräldraledighet som togs ut i förbundet 2023. I snitt tar män ut 5 dagar på ett år och kvinnor 12 dagar på ett år. Uttaget av föräldraledighet ökar under sommarmånaderna.

5. Organisation och verksamhet

5.1 Händelser under året och organisationens utveckling

5.1.1 Extern samverkan

Västra Räddningsregionen

Utvecklingen under 2023 för Västra Räddningsregionen (VRR) har varit inriktad på nästa generations avtal för samarbetet (avtal om samverkan vid räddningstjänst och avtal om larmning och övergripande ledning) och de nya reviderade avtalen undertecknades för att börja gälla den 1 juli 2023. I dessa låg bland annat nya förutsättningar för ekonomisk ersättning till RSG. Under året har också ett antal nya gemensamma instruktioner och larmplaner för komplexa händelser slutförts och trätt i kraft, bland annat för de gemensamma förväntningarna på det vakthavande befälet och för ledningsstöd i den övergripande ledningen (stabsarbete). Instruktionen för att arbeta säkert vid räddningsinsatser i skog och mark breddades innan sommaren från att tidigare bara gälla i RSG till att nu hantera gemensamma säkerhetsrutiner för styrkor från hela VRR.

Utbildning av ledningsorganisationens personal har fortsatt, till exempel med träffar för ledningsfunktioner samt uppföljningsaktiviteter efter större händelser. Den gemensamma aktivitetsplanen för året 2023 har i stort fullföljts under året. Några konkreta nedslag ur aktivitetsplanen är en större virtuell ledningsträning för hantering av skogsbränder samt stabsutbildning för arbete i fältstab och stabsarbete i övergripande ledning.

Under våren 2023 beslöt Alingsås Vårgårda räddningstjänstförbund att ta en ny inriktning beträffande övergripande ledning för räddningstjänstverksamheten och sade med ett års uppsägningstid upp avtalet med RSG om att få ingå i VRR. Avtalet löper ut den 31 mars 2024.

Vid den stora räddningsinsatsen i samband med skredet vid E6 i Stenungsund under hösten bidrog samarbetet i VRR till att redan från start larma styrkor och insatsledare från Bohus Räddningstjänstförbund samt att även hjälp togs av Mitt Bohuslän norrifrån.

Regional samverkan genom RäddsamVG

Under 2023 har flera utbildningsdagar genomförts med ämnen som social hållbarhet, höjd beredskap, inkluderande räddningstjänst, digitalisering och fortsättningskurs i oljeskadeskydd med fokus stabsledning. Höstens ledningskonferens hade temat rekrytering och framtida personalförsörjning. Styrgruppsmöten och beredningsgruppsmöten har genomförts efter fastställd verksamhetsplan. En MSB-finansierad kampanj om RIB har genomförts tillsammans med räddningstjänsten Väst.

5.1.2 Förenkla helt enkelt

RSG medverkar i Förenkla helt enkelt tillsammans med medlemskommunerna för god service till företag. I detta ingår uppföljning av Nöjd kundindex för ett antal olika delar av verksamheten. För att få ett resultat per kommundel måste antalet svarsärenden per kommun nå upp till ett visst antal för att ge en särskild redovisning på ämnesområdet. Då antalet svar i vissa kommuner är för få för utvärdering kommer RSG under 2024 påbörja ett arbete med en geografisk urvalsmetod som kan visa på ett fastställt resultat per kommun. RSG har förhoppningen att på så sätt kunna uppnå ett mer kvalificerat resultat som är användbart ute i medlemskommunerna, även för de kommuner där

urvalet är mer begränsat. Under året har ett nytt näringspolitiskt program antagits och deltagande i olika aktiviteter såsom Förenkla helt enkelt kommer att ske på bred front för att även introducera nya medarbetare i arbetssätt för ökad kundnöjdhet. Nöjd Kund Index (NKI) för Brandskydd har generellt legat på en mycket hög nivå och ligger över respektive kommuns individuella målvärde. För närvarande går det inte att få fram ett samordnat resultat för RSG som helhet, då statistiken hanteras av två olika företag i de olika kommuner. Senast under 2024 kommer RSG att bättre kunna kvalitetssäkra de ingående siffrorna och på totalen per år. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) kommer att offentliggöra resultaten för Löpande Insikt 2023 den 24 april 2024 och RSG kommer då få tillgång till en årsrapport för 2023 i sin helhet att arbeta vidare med.

5.1.3 Miljö och hållbarhet

I och med att avdelningen Södra Bohuslän (SB) tillkommit i förbundet har många miljöfrågor under 2023 fokuserat på denna del av organisationen. PFAS-sanering av skumtankar på Södra Bohuslän (SB) bilar har visat sig vara en större utmaning än väntat. Trots låga värden direkt efter sanering ses redan efter en månad en kraftig ökning av mängden PFAS upp till, i vissa fall, 10 gånger. Även två vattenenheter hos RSG, som sanerats för flera år sedan, visade sig vid provtagning också innehålla höga värden och måste åtgärdas för att inte riskera att kontaminera brunnar eller dricks-vattentäkter vid användning. Alingsås/Vårgårda testar i samarbete med MSB att belägga insidan på tankarna med en polymer och den möjligheten undersöks även av RSG.

Flera av medlemskommunerna har under året genomfört miljötillsyn av RSG:s stationer samt övningsplatsen på Tjörn och Karholmen. Detta har för stationerna på Tjörn inneburit ett arbete med att anpassa dokument och ta fram underlag för att uppfylla kraven. För Lerums station har en så kallad MIFO-utredning genomförts (Naturvårdsverkets metodik för inventering av förorenade områden). Liknande utredningar har tidigare genomförts för tre stationer i Mölndals stad (Mölndal, Lindome och gamla Lindome station) och dessa har lett till att miljökontoret i Mölndal har ålagt RSG att provta mark och grundvatten på dessa stationer.

Energibesparingsprojektet på Angered station, som startade 2018, har under hösten slutförts. Ett stort fokus lades på energifrågan i samband med skenande elpriser under 2022 och en rejäl sänkning av den totala energianvändningen har skett. Totalt har elanvändningen under de fem år som projektet har pågått minskat med 28 procent och värmeanvändningen med närmare 20 procent (normalårskorrigerat värde).

RSG är en av fyra parter som håller i Räddningstjänstens miljönätverk (övriga är MSB, Storstockholms brandförsvaret och Södertörns brandförsvärsförbund). Aktuella frågor har varit hantering av PFAS-kontaminerade skumtankar, kontaminerat släckvatten och vattensnåla släckmetoder samt hur räddningstjänsten i övrigt kan minska sin miljöpåverkan vid insats. I slutet av året blev det klart med en hemsida för miljönätverket som ska vara öppen för alla Sveriges räddningstjänster. Hemsidan ligger placerad under SKR och den uppdateras av de fyra parterna.

5.1.4 Säkerhet och krisberedskap

Rysslands olagliga anfallskrig i Ukraina har under året fortsatt. RSG har fortsatt sitt kontinuitetsarbete i syfte att skapa en robust krisberedskap. Arbetet är nära förknippat med planeringen inför höjd beredskap, då RSG:s förmåga att i vardagen stå emot samtidiga, komplexa och långvariga kriser har en direkt inverkan på förmågan under

höjd beredskap. Under 2023 har arbetet infogats i en struktur inom ramen för de förbundsövergripande grupperna och arbetet bedrivs nu i den förbundsövergripande gruppen Kontinuitet och beredskap (KOB). Under senare delen av året togs ett förslag fram avseende RSG:s övergripande krisledningsplan. RSG har deltagit i flera beredningar initierade av MSB för att uppskatta behovet av statlig finansiering och ingår i en expertgrupp för planering av höjd beredskap på nationell nivå.

Under året har stort fokus inom RSG:s säkerhetsfunktion varit att arbeta med säkerhetsskydd. Detta styrs av en specifik lagstiftning, säkerhetsskyddslagen 2018:585, som har uppdaterats med flertalet ändringar (SFS 2023:390 Lag om ändring i säkerhetsskyddslagen). Detta tillsammans med förbundsutökningen har skapat ett behov av att uppdatera RSG:s säkerhetsskyddsanalys och säkerhetsskyddsplan. Övriga styrande dokument har reviderats med hänsyn till de ändringar som skett inom lagstiftningen.

Ett omfattande förbundsövergripande arbete med att klassificera all information har genomförts och kommer att fortsätta under 2024. Detta gäller såväl digital information som övrig form av information. I övrigt så har RSG varit under tillsyn från Länsstyrelsen gällande nämnda lagstiftning. Tillsynen gav ett flertal förelägganden om att vidtaga åtgärder, vilka kunde vara förenade med vitesföreläggande. RSG har agerat på samtliga förelägganden och en slutlig rapportering om åtgärder och det fortsatta arbetet inom säkerhetsskydd lämnades in till Länsstyrelsen och den 28 december 2023 beslutade Länsstyrelsen att avsluta tillsynsärendet. Inga sanktionsavgifter eller vitesförelägganden ålades RSG. Länsstyrelsen gjorde dock ändå en del anmärkningar, men förutsätter att RSG vidtar åtgärder för att omhänderta dessa anmärkningar och fortsätta utveckla säkerhetsskyddsarbete, så att säkerhetsskyddet ökas ytterligare.

Den uppdaterade säkerhetsskyddsanalysen ger flera nya åtgärder som beskrivs i säkerhetsskyddsplanen. För genomförandet av dessa åtgärder ställs krav på ekonomiska och personella resurser. I övrigt har den förändrade hotbilden och den höjda terrorhotnivån genererat ett flertal aktiviteter och fortsatt bevakning av inträffade händelser och omvärldsbevakning sker kontinuerligt.

Exempel på aktiviteter som är genomförda är kampanj om att bära ID synligt i lokalerna, information till alla anställda om ökad vaksamhet och att agera på avvikelser, systematisk omvärldsbevakning, utbildning i PDV – pågående dödligt våld för den operativa personalen samt övning av användning av Rakelenheter för krisledningsgrupp och stabsfunktioner.

5.1.5 Sociala risker och avsiktliga händelser

Risken för avsiktliga händelser och anlagda bränder ökar i samhällen med hög grad av segregation, ojämlika livsvillkor, kriminalitet och socialt utanförskap och har en hög potential att övergå i akuta sociala oroligheter som kan påverka räddningsinsatser.

Genom att aktivt arbeta utåtriktat med det sociala brandförebyggande arbetet och tillitsskapande aktiviteter verkar RSG för att bidra till både ett brandsäkrare och socialt mer hållbart samhälle.

Socialt brandförebyggande arbete för minskning av anlagda bränder i skola

Anlagda bränder i skolor är ett komplext samhällsproblem som följer samhällsutvecklingen i stort och analysen på övergripande nivå är att oron i samhället har ökat till följd av krig i omvärlden, ökat våld i samhället, polariserad politisk debatt

och ekonomisk kris. Detta påverkar framför allt ungdomar och anlagda bränder är ett uttrycksmedel för negativa känslor och psykiskt mående.

Antalet bränder i och omkring skolor, förskolor och fritidsgårdar har dock visat en nedåtgående trend sedan flera år tillbaka. Under 2023 har räddningstjänsten larmats till 51 bränder, varav hälften anges vara avsiktliga. Detta innebär den lägsta nivån för de senaste fem åren. Minskningen syns framför allt i januari, juni och december, vilket tyder på att brandproblematiken, som är ett känt problem vid terminsavslut och skolstart, inte har varit lika markant under 2023.

Inom den årliga utbildningen Du behövs! ger förbundet alla elever i årskurs 5 i medlemskommunerna Göteborg, Lerum, Kungsbacka, Mölndal, Härryda och Partille en lektion i förebyggande brandskydd och kunskap om räddningstjänstens uppdrag och förutsättningar. De utbildas till så kallade vardagsbrandmän. Målet med Du Behövs! är att förhindra och begränsa antalet anlagda bränder och olyckor i och runt skolor samt att öka elevernas kunskap om att agera på rätt sätt vid brand och att förebygga brand.

I år har 291 klasser av de 450 klasserna inom de nämnda medlemskommunerna genomfört en Du Behövs!-lektion och har således nått 65 procent av alla klasser. Högst deltagande kommer från skolorna i stadsdelarna Västra Göteborg och skolorna på Kortedals distrikt. Härryda och Partille kommun har också ett högt deltagande. Statistiken visar på lägre deltagande från skolor i Mölndal, Lerum och Kungsbacka kommun och stadsdelarna Angered och Härlanda-Örgryte i Göteborgs stad.

Konsekvenslektion är en riktad insats som erbjuds brandutsatta skolor och räddningstjänsten strävar efter att besöka skolan och berörda klasser så fort som möjligt efter händelsen. I samverkan med andra genomför RSG också stödjande och reflekterande konsekvensamtal med barn och ungdomar som anlagt brand. Under året har tolv konsekvenslektioner och fem konsekvensamtal genomförts.

I medlemskommunerna Stenungsund, Lilla Edet och Tjörn har enstaka skolbesök genomförts, dock ej så strategisk som i ovan nämnda kommuner. Inför årsskiftet kommer en tidsplan att tas fram för kommunerna gällande förebyggande aktiviteter gentemot barn och ungdomar med syfte att förebygga anlagd brand och förebygga bostadsbränder.

Samverkansprojekt för trygghet och tillitsskapande aktiviteter

RSG samverkar i flera sammanhang med övriga samhällsaktörer såsom polis, stadsdelsförvaltningar och fastighetsägare genom deltagande i diverse aktiviteter som riktar sig till medborgare. De flesta stationer är representerade i kommunala samverkansforum och har veckovisa kontakter med polis för att skapa lokala lägesbilder för social oro. Varje vecka hålls telefonkonferens med företrädare från RSG, alla stadsdelar inom Göteborgs Stad, Mölndals stad och Partille kommun samt utvalda förvaltningar inom Göteborgs stad och polisen. Under 2023 har en samverkansutbildning genomförts för att stärka räddningstjänstperspektivet i det brottsförebyggande i enlighet med ny lag om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.

Människan bakom uniformen (MBU) är en utbildning riktad till 15–20-åringar om räddningstjänstens uppdrag, förebyggande brandkunskap och fysiska övningar, där ungdomar lär känna människor från olika uniformsyrken och vice versa. Under 2023 har fem MBU-kurser genomförts på Hisingen och Nordost i Göteborg samt i Lerums kommun.

Genom metoden PAR som står för Polis, Ambulans och Räddningstjänst stärker blåljusorganisationerna tillsammans relationen med ungdomar. Genom dialog och interaktiva övningar ges möjlighet att samtala med ungdomarna, där deras funderingar kring de lokala resursernas arbete framkommer och besvaras för att skapa en ömsesidig förståelse och respekt. Syftet är att stärka relationen med ungdomar och stärka deras positiva utveckling utifrån värdeorden trygghet, säkerhet och omtanke. Lundby brandstation bjöd in alla ungdomar i årskurs 8 (674 ungdomar) från Jättestensskolan, Sjumilaskolan, Ryaskolan, Santossskolan, Brunnsboskolan, Glöstorpskolan, Svartedalsskolan och Skälltorpskolan. Ungdomarna och pedagogerna hämtas vid skolan av Häckens BK. Dagen avslutas med återsamling för gemensam avfärd till ungdomarnas skola, för att äta lunch. Då deltar även det uttryckande laget på Lundby brandstation.

Donsö RiB driver sedan 2022 en ungdomsbrandkår efter en rad larm och brandrelaterade avsiktliga händelser. Ungdomar hade anlagt bränder i terräng på Donsö utan att förstå konsekvenserna. Donsö RiB arbetar genom ungdomsbrandkåren för att långsiktigt rekrytera nya personer till RiB i södra skärgården. Flera ungdomar är mycket intresserade av brandmannayrket och de bidrar redan nu till ett brandsäkrare lokalsamhälle. Ungdomarna kan även vara ett tillskott i resursförstärkningsfasen vid en större terrängbrand. Femton ungdomar är utvalda och de träffas en gång i månaden.

5.1.6 Utbildnings- och övningsanläggningar

Utvecklingsarbetet av övningsområdena Färjenäs, Karholmen och Tollestorp fortsätter med syfte att kunna erbjuda utbildnings- och övningsmöjligheter till ett större antal elever. Det interna behovet är stort och övningsplatserna behöver fortsätta utvecklas för att tillmötesgå behoven samt möta det externa behovet som växer, inte minst i samverkan med andra räddningstjänster och myndigheter.

Behovet av utbildnings- och övningsverksamhet är mycket omfattande inom räddningstjänsten. Inom förbundets medlemskommuner finns och planeras för nya samhällsstrukturer i form av höga och komplexa byggnationer och infrastrukturprojekt, exempelvis tunnlar. Utvecklingen av tekniken för energilagring och solenergi samt ökade risker för våld och terrorhot kräver nya kunskaper och behov av att kunna utbilda och öva ytterligare moment. Räddningstjänst vid höjd beredskap, i samband med krisledning och i situationer med pågående dödligt våld och terror innebär att ytterligare kunskaper och färdigheter behöver adderas till räddningstjänstens verksamhet. För att möta krav och förväntningar behöver förbundet upprätthålla befintliga och utveckla nya kompetenser och som en del i detta så har en förstudie av framtidens utbildning och övning slutförts under året.

5.1.7 Lokaler och hyresförhållanden

En ständigt aktuell fråga avser lokaler och hyresförhållanden. Frågan gäller både lokaler och optimal funktionalitet för verksamheten och även de hyresförhållanden som råder mellan RSG och medlemskommunerna.

Förbundet hyr samtliga brandstationer och andra lokaler av medlemskommunerna, förutom utbildnings- och övningsanläggningen Färjenäs som ägs av förbundet. RSG föredrar att vara hyresgäst och har ingen önskan om att äga några fastigheter.

Lokalerna utgörs till största delen av respektive kommuns ursprungliga brandstationer och förutom att den geografiska placeringen på sikt kan förändras för att hålla en optimal beredskap, behöver vissa förhyrda lokaler som ägs av Göteborgs Stad anpassas

och renoveras. Detta gäller främst fastigheterna i Lundby, Kålltorp och Gårda där RSG tillsammans med Göteborgs Stad utreder vilka olika möjligheter som finns för att RSG ska erhålla funktionella verksamhetslokaler. Som en konsekvens av att förbundet utökats till nio kommuner, tillkommer ytterligare lokalfrågor som exempelvis nybyggnation av brandstation i Lilla Edet.

I Kungsbacka planerar kommunen för en ny brandstation och dialogen mellan kommunen och förbundet är god.

Hyresavtalen bygger på självkostnadsfinansiering och det är nödvändigt att tillsammans med kommunerna tydliggöra förbundets och kommunernas finansiering av lokaler och underhållsansvar, samt möjligen förändra hyresavtalens konstruktion. En översyn av samtliga hyresavtal med medlemskommunerna är både omfattande och komplicerad. Detta beaktas även i införlivandet av de tre tillkommande kommunerna och de hyresavtal som medföljer.

RSG hyr lokalerna på Gårda av det kommunala bolaget Higab och omfattar två hyresavtal. Det ena avtalet som framför allt omfattar den lokal som tidigare hyrdes ut av RSG till SOS Alarm AB, sades upp för villkorsändring. En god dialog mellan parterna pågår och genom en överenskommelse har båda avtalen numera samma löptid.

Samarbetsavtal med SOS Alarm

Samarbetsavtalet med SOS Alarm avseende räddningsintervjuer gäller för RSG:s arbete och samarbete inom hela Västra Räddningsregionen och inkluderar även utförliga bilagor om tekniska åtaganden, sekretessbehandling, gemensamt utvecklings- och kvalitetsarbete samt de ansvarsregler som följer av den nya dataskyddsförordningen. Avtalet bearbetades och omförhandlades under våren 2023 och blev klart strax före sommaren. Det nya avtalet börjar gälla från och med 2024-01-01 och avser en tidsperiod på 2+2 år.

5.2 Verksamhet: Förebyggande och förberedande

5.2.1 Information och utbildning

En viktig faktor för att höja skyddet mot olyckor är att öka och stärka den enskildes kunskaper, beteende och medvetenhet om olyckor och olycksrisker. RSG har därför fortsatt att prioritera utveckling och förbättring av information och utbildning till enskilda och särskilt utsatta riskgrupper.

Utbildning och information sker både allmänt och målgruppsanpassat. En stor del av utbildning sker dels genom förbundets brandmän, som bland annat utbildar skolungdomar på plats vid förbundets brandstationer eller digitalt, dels via Sektionen för brand- och säkerhetsutbildningar

Styrkornas arbete för information och utbildning

Förutsättningarna ser olika ut inom förbundets geografiska område och den uttryckande personalen strävar efter att de förebyggande insatserna görs i de områden där de bedöms ha störst effekt. Majoriteten av tillfällena genomförs förebyggande, men vissa uppföljande aktiviteter sker också till följd av en händelse som inträffat. Det kan vara efter en brand eller när det finns ett behov, som till exempel vid oroligheter i skolor. I övrigt förmedlar styrkorna brandskyddsinformation även vid bokade informationsmöten eller vid spontana möten med allmänheten.

Den utåtriktade verksamheten har under 2022/23 utvecklats i linje med målstyrningsarbetet inom RSG. Utbildning och planering av lokala aktivitetsplaner har påbörjats och till stor del genomförts. Utryckningsstyrkorna har kunnat genomföra både planerade och icke planerade förebyggande aktiviteter. Totalt har styrkorna mött invånarna i medlemskommunerna vid närmare 500 tillfällen. Stationernas utbildningstillfällen mot skolelever i årkurs 5 inom konceptet Du behövs! redovisas under 5.1.5 Sociala risker och avsiktliga händelser. Målet om 1 200 informationstillfällen har inte uppnåtts. Anledningen till brist i måluppfyllelse är bland annat ett stundtals svagt intresse från skolorna och RSG når fortfarande inte ut med konceptet Du behövs! till alla elever i årskurs 5. RSG har också under året etablerat ett nytt verksamhetssystem för uppföljning vilket lett till inkörningsproblem i rapportering, vilket innebär en osäkerhet i statistiken och underrapportering. Efter föregående års verksamhetsbegränsningar på grund av pandemin har RSG återigen kunnat genomföra Öppet hus-dagar under sportlovet och göra spontanbesök i verksamheter samt ta emot planerade studiebesök för att sprida kunskap om brandskydd. Under året har stationerna, efter pandemins försiktighetsåtgärder, nu fullt ut återgått till förebyggande/förberedande verksamhet inom stationsområdena med information och verksamhetsbesök från räddningstjänsten till allmänheten.

Kommunkonceptet, Sektionen för brand- och säkerhetsutbildningar

Kommunkonceptet är ett utbildningspaket, som RSG erbjuder ägarkommunernas medarbetare. Konceptet täcker in områden både inom LSO och inom LBE, bland annat lagstiftning, systematiskt brandskyddsarbete, anläggningsskötare, förebyggande brandskydd, riskhantering och utrymning samt hantering av brandfarlig vara. Utbildningarna är specifikt framtagna för respektive verksamhet. RSG hade som mål för 2023 att nå 16 000 kommunala medarbetare med riktade förebyggande utbildningsinsatser enligt detta koncept. Under perioden har drygt 18 000 personer utbildats inom Kommunkonceptet. Efterfrågan på utbildningarna har varit hög och ytterligare två instruktörer har anställts. RSG har även påbörjat ett samarbete med de tre nya ägarkommunerna och även där genomfört utbildningar enligt Kommunkonceptet.

Under 2023 fortsatte arbetet med att utveckla samarbetet med ägarkommunerna och dess förvaltningar. Arbetet med effektivisering av digitala bokningar har fortsatt. Repetitionsmaterial av utbildningar är framtaget och kan nås via hemsida. RSG har även tagit fram en första hjälpen-utbildning, då det finns en stor efterfrågan efter det.

Efter varje utbildning genomförs en utvärdering. Angående en helhetsbedömning av utbildningen svarar fler än 96 procent av deltagarna att utbildningen var "Bra" eller "Mycket bra".

5.2.2 Rådgivning, vägledning och stöd

RSG erbjuder både myndigheter, företag och enskilda personer information, råd och stöd i frågor om brandskydd och riskhänsyn samt svarar på allmänhetens frågor inom RSG:s kompetensområde.

I den tidiga samhällsbyggnadsprocessen medverkar RSG till ett stabilt och robust samhälle genom att bevaka och svara på frågor gällande bland annat översiktsplaner, detaljplaner, bygglov, miljökonsekvensbeskrivningar och släckvattenutredningar. RSG är också i samverkan med andra myndigheter en aktör i evenemangsplanering, både före och under evenemanget.

5.2.3 Tillsyn

Tillsyn enligt LBE

Tillsyn enligt LBE är i första hand en kontroll av att hanteringen av brandfarliga och explosiva varor sker enligt gällande lag och föreskrift. Fokusområden för tillsyn LBE har under 2023 varit industri, verkstad, lager samt verksamheter som saknar tillstånd. Efter ytterligare ett år med ett ökat antal spräng- och skjutningar så har regeringen uppmanat berörda myndigheter att intensifiera arbetet mot verksamheter som hanterar sprängämnen. Detta har medfört att tillsyn av sprängarbetsplatser har prioriterats framför andra tillsyner under hösten 2023.

Under 2023 planerades för att påbörja 170 tillsyner och det påbörjades 120. Brister uppmärksammades vid 36 procent av tillsynerna, men beslut om föreläggande behövde enbart fattas i 3 fall. Övriga brister åtgärdades vid tillsynsbesöket eller inom kommuniseringstiden. Den främsta anledningen till den lägre uppfyllnadsgraden är att arbetet med farlig verksamhet har prioriterats.

Tillsyn enligt LSO

För att säkerställa ett skäligt brandskydd utförs tillsyn enligt LSO 2:2§. Under 2023 påbörjades 415 tillsyner av de 460 planerade. Beslut fattades om 137 förelägganden och två förbud. Antalet reaktiva tillsyner som startades var sju. Tre tillsyner av farlig verksamhet enligt LSO 2:4 § har påbörjats under året vilket är i linje med målet.

Under året har sju nya inspektorstjänster återbesatts och utbildats i MSB:s kurs Tillsyn A och motsvarande intern utbildning. Dessa har succesivt under året kommit in i arbetet och handlägger självständigt tillsynsärenden sedan hösten. Även föräldraledigheter och sjukskrivningar har påverkat. Under året har även ett planerings- och prioriteringsarbete genomförts avseende ledning och fördelning av arbetet mellan de olika delarna tillsyn, rådgivning och informationsinsatser. Genom att tydliggöra vilken insats som bäst motsvarar behovet samt att samtliga tjänster är tillsatta är bedömningen att målet kommer nås 2024.

Myndighetsgemensamma insatser (MGI)

Göteborgs stad håller inom ramen för projektet "Osund konkurrens" ihop ett antal insatser med flera samverkande myndigheter. RSG deltar som en av dessa myndigheter. Syftet är att försvåra för de verksamheter som på illegal väg skaffar sig konkurrensfördelar. Vid uppmärksammade brister som kan kopplas till LSO och LBE startas en reaktiv tillsyn.

Under året har RSG medverkat i Göteborgs koncept GVI, Gängvåldsintervention, med ett gott resultat. Förbundet har haft utrymme att agera på reaktiva tillsyner för att tillsammans med stadens övriga myndigheter försvåra för de individer som är involverade i den typen av verksamhet som konceptet vill störa.

5.2.4 Tillstånd för hantering av brandfarliga och explosiva varor

RSG är medlemskommunernas tillsynsmyndighet, såväl som tillståndsmyndighet enligt LBE. Under 2023 var antalet inkomna tillståndsansökningar högre än föregående år. En årlig stigande trend sedan 2018 kan noteras, detta som ett resultat av att RSG mer aktivt påminner tillståndslösa verksamheter, både innan och efter att tillståndet löpt ut. Under året inkom 334 nya tillståndsansökningar och samtliga behandlades inom den föreskrivna handläggningstiden. Beslut om utfärdande av tillstånd fattades i 320 av

fallen. Antalet giltiga tillstånd vid 2023 års utgång var 1 464, vilken är en ökning med cirka 10 procent. Ökningen beror på förbundsutökningen.

5.2.5 Samverkan

Förbundet besvarar årligen ett stort antal remisser rörande samhällsplanering, plan- och byggprocesser, miljöremisser avseende släckvattenutredningar, säkerhetsrapporter för Sevesoverksamheter samt remisser angående offentliga tillställningar, pyroteknik och serveringstillstånd. De remisser som RSG utifrån sakkunskap har besvarat kommer bland annat från Polismyndigheten. Dessa gäller exempelvis tillstånd för offentlig tillställning, allmän sammankomst samt pyroteknik. Övriga remisser kommer från kommunerna avseende serveringstillstånd för alkohol och alkohollagstiftningen. Därutöver hanterar RSG planärenden och bygglov enligt plan- och bygglag (PBL). RSG medverkar i medlemskommunernas samhällsplanering. Samverkan sker med bygglovfunktionerna i medlemskommunerna, brandkonsulter, byggherrar och andra aktörer i frågor och beslut kring brand och risk. RSG svarar som egen myndighet på remisser i planprocessen och är sakkunnig åt bygglovfunktioner i byggprocessen när det gäller byggregler.

RSG svarar på inkomna PBL-remisser inom överenskommen svarstid. Under året har RSG besvarat cirka 120 remisser enligt Alkohollagstiftningen och cirka 400 enligt Ordningslagen. Vidare har RSG hanterat fyra remisser enligt Sevesolagstiftningen samt närmare 500 enligt Plan- och bygglagen.

5.2.6 Brandskyddskontroll och sotning

Enligt LSO 3 kap 4 § ansvarar kommunen för sotning/rengöring av eldstäder, rökkanaler och imkanaler storkök. Detta utförs av RSG upphandlade sotningsleverantörer. Kommunen ansvarar också för brandskyddskontroll som RSG utför med egen personal i kommunerna Göteborg, Lerum, Partille, Härryda, Mölndal och Kungälv. Kommunerna Tjörn, Lilla Edet och Stenungsund utför brandskyddskontrollen av entreprenör. Frister och omfattning regleras i MSBFS 2014:6 (föreskrift från MSB). Dessa åtaganden fullgör RSG för medlemskommunerna.

Inom RSG:s område finns cirka 88 000 rensningspliktiga objekt med olika intervaller/frister för sotning och brandskyddskontroll. Under perioden har det utförts cirka 17 450 brandskyddskontroller, varav 886 kontroller medförde beslut om föreläggande och/eller förbud. RSG har fattat beslut om egensotning i 56 fall och beslut om annan utförare var närmare 777 till antalet. Fristuppfyllnaden för 2023 är det bästa resultatet som uppvisats hittills och låg på 94 procent.

Brandskyddskontrollanternas har under decemberkampanjen på försök i samband med brandskyddskontroller testat brandvarnare och bytt batterier vid behov och monterat en brandvarnare om den inte fungerat. Försöket kommer att fortgå under januari och därefter utvärderas.

5.2.7 Intensifierat arbete mot illegala sprängningar

RSG har på inbjudan från justitieministern och ministern för civilt försvar deltagit i en nationell kraftsamling för ett antal myndigheter och aktörer, med syfte att bland annat förbättra kontroll och tillsyn av sprängmedel. Syftet är att förhindra att dessa används i kriminella syften och att tillsammans effektivisera hanteringen i gränssnittet mellan olika myndigheter. Dessa samtal låg till grund för ett regeringsuppdrag att intensifiera arbetet mot verksamheter som hanterar sprängämnen. En skärpning av lagstiftningen

träder i kraft vid årsskiftet 23/24. Uppdraget har medfört att RSG har ökat tillsynstakten gentemot verksamheter som hanterar sprängämnen för att möta behovet av tillsyn på såväl regional som nationell nivå.

5.2.8 Förmåga och kompetens, förebyggande och operativ personal

Kompetens inom det förebyggande

Under året har det så kallade Juridiklyftet startats upp, vilket är en satsning på att öka kunskapen om vad det innebär att arbeta i en offentligt styrd organisation i allmänhet och särskilt kopplat till räddningstjänst. Satsningen har varit mycket uppskattad och kommer att fortgå under 2024.

Kontinuerlig utveckling av medarbetare har skett i MSB:s utbildningsprogram och på övriga för verksamheten relevanta utbildningar i den mån det har varit möjligt med anledning av ekonomin. Inom området brandskyddskontroll genomförs återkommande utbildning avseende höghöjdsarbetet.

Kompetens inom det operativa

Förmågeutveckling leds sedan 2021 av beredningsgrupperna "Enhets-, special- och nationell avtalsförmåga" samt "Förbundsformågor" och "Ledningsförmåga" som alla är underordnade den förbundsövergripande gruppen "Förmåga inom RSG". Målsättningen är att det ska öka möjligheten att bedriva en effektiv förmågeutveckling samt underlätta förståelse, struktur och delaktighet i arbetsprocessen.

Styrdokumentet för respektive förmåga är en standardisering för den förmåga som en uttryckande enhet förväntas ha. Förmågebeskrivningarna beskriver enheternas samlade förmåga att tillämpa metoder och taktiskt kunnande för att genomföra effektiva räddningsinsatser. Till respektive förmåga är förmågegrupper kopplade. Förmågegruppens uppdrag är främst översyn, uppdatering och framtagande av arbetsmetodik och utbildning för den operativa verksamheten. I vissa fall utförs praktiska prov av materiel. I övrigt fungerar grupperna som referensgrupper för löpande frågor inom respektive sakområde. RSG:s förmågegrupper arbetar med förbundsövergripande operativa frågor som berör flera avdelningar.

Under 2023 har mycket arbete varit kopplat till att samordna RSG:s nuvarande förmågedokument att inkludera Södra Bohuslän (SB). Detta har inneburit ökade utbildningsinsatser inom SB både avseende enhetsförmågor, men även anpassning till förbundsformåga så som Agerande vid avsiktliga händelser. Under 2023 har bland annat nya interna riktlinjer framtagits avseende soteld, Li-Jon batterier, skumanvändning samt vägledning för räddningsinsatser vid händelser med gasdrivna fordon. Ny metodik för effektiv slangutläggning har framtagits samt interaktivt lärande gällande insatser mot bränder i Li-Jon batterier och batterilagring.

Sedan halvårsskiftet arbetar nu samtlig personal inom RSG enligt samma instruktioner och kan på dessa sätt enklare genomföra säkra och effektiva insatser.

Utbildning och övning

En stor del av arbetstiden för den operativa personalen är avsatt till utbildnings- och övningsinsatser. För att kunna hantera arbetsuppgifterna som man kan ställas inför i en utryckningssituation finns specifika mål, det vill säga en rad utvalda aktiviteter som ska genomföras under året. Målen grundar sig till stor del på krav som ställs i arbetsmiljölagstiftningen, föreskrifter och lokala instruktioner. Sammanställningen visar på viss eftersläpning i godkända övningsaktiviteter. Av de styrande övningarna är

drygt 55 procent dokumenterade som genomförda och godkända för RiB-personalen. För heltiden är motsvarande siffra drygt 75 procent. Årliga övningar i samverkan med farliga verksamheter har i stort följt plan.

Under året har större delen av den operativa heltidspersonalen på Insatsavdelningen utbildats i relevanta arbetsuppgifter vid användning av motorkedjesåg. Anledningen är en revidering av den gällande interna instruktionen och nya uppdaterade krav från Arbetsmiljöverket. Utbildningsinsatsen har genomförts på övningsanläggningen Tollestorp, som nyligen genomgått en upprustning och modernisering anpassat till den typen av övningar.

Noteras kan att det kan förekomma viss underrapportering i antalet genomförda övningar, det vill säga att övningen är genomförd, men ej dokumenterad. Det pågår ett ständigt arbete med att säkerställa och förbättra rapporteringen av arbetslagens övningsinsatser.

I samband med sammanslagningen med SB har Insatsavdelningen arbetat målinriktat för att ytterligare förbättra personalplaneringen. Under hösten har ett förändrat arbetssätt införts för att effektivisera planeringen och minska övertidsuttaget i personalgrupperna.

Operativ utbildning och övning vid Sektionen för utbildning och övning

Under året har Sektionen för utbildning och övning genomfört interna övningar och utbildningar enligt fastslagen plan. Dessa övningar planerades med utgångspunkt från de beslutade förmågebeskrivningarna i Enheternas förmåga. Utbildningsplanen innefattade bland annat enhetsövningar, introduktionsutbildningar, fortbildningar samt trafikutbildningar. Introduktioner för brandmän och befäl har genomförts enligt plan. Utöver detta har även utbildningsinsatser för att underlätta förbundsutökningen genomförts. Kvalitetssäkring och fortbildning av de nya medlemskommunerna har varit prioriterat under året för att säkerställa en enhetlig förmåga inom hela upptagningsområdet.

På övningsområdena Färjenäs, Karholmen och Tollestorp pågår ett utvecklingsarbete, som fortsätter under 2024 med syfte att kunna erbjuda utbildnings- och övningsmöjligheter till ett större antal elever. Övningsplatserna behöver utvecklas för att möta både de interna behoven och de externa, som växer i samverkan med VG/GR och andra myndigheter. Utöver detta har en förstudie avseende att se över behov och möjligheter på övningsanläggning Heås genomförts, detta för att säkra lokala övningsmöjligheter för de nordligaste medlemskommunerna.

Konceptet för RSG:s övningsverksamhet samt RSG:s utbildningsprocess har fortsatt utvecklats och anpassas vid behov till MSB:s grundutbildningar samt befälsutbildningar.

Utbildning för operativa ledningsfunktioner

Förbundets befäl fortbildas kontinuerligt i operativ ledning både i gemensamma forum och individuellt. Under 2023 har två omgångar styrkeledarträffar genomförts där förbundets styrkeledare möter insatsledare, regionala insatsledare, vakthavande befäl, och personal från larm- och ledningscentralen för gemensam utbildning och dialog. Under 2023 har deltagandet i huvudsak fokuserat på styrkeledare. För de högre ledningsfunktionerna (larm och ledningsbefäl, insatsledare, regionala insatsledare, vakthavande befäl samt vakthavande räddningschef) har under året genomförts sex

planerade så kallade Mötesplats Ledning (MPL). Styrkeledarträffar och MPL är samlande forum för att sprida information, utbildning och lärande efter insatser. Två av de sex MPL-träffarna har genomförts tillsammans med befäl från hela Västra räddningsregionen. Forumen kompletteras med funktionsvisa träffar samt några ledningsutvecklingsdagar under året. RSG strävar efter att skapa en röd tråd mellan dessa forum samt till pågående projekt och planerade konceptövningar.

VRR-dagar med virtuell ledningsträning inom området skogsbrand genomfördes under våren med deltagare från hela Västra räddningsregionen. Under våren har också genomförts stabsspel för att öka förmågan till ledningsstöd i den övergripande ledningen samt utbildning i stabsarbete i fältstab som ledningsstöd åt räddningsledare. Under hösten har genomförts två omgångar med grundutbildning i stabsarbete som ledningsstöd i den övergripande ledningen.

De högre ledningsfunktionerna har under våren fortsatt arbetet med att ta fram gemensamt utbildningsmaterial och genomföra utbildningsdialoger mellan de ledningsfunktioner som tjänstgör tillsammans i schemat. Under året har framför allt områdena brand i trafiktunnlar och brand i höga hus varit fokusområden för detta arbete. Detta kompletterades med en uppgift under sommaren för all operativ personal i vattentransport samt att den ökade nationella hotbilden för oroligheter och attentat/PDV under sommaren föranledde att ett gemensamt utbildnings- och dialogunderlag med detta tema gick ut i organisationen.

Utöver samlade utbildningar och övningar som träffar brett i organisationen sker också kompetenshöjande utbildningar och övningar individuellt för operativa ledningsfunktioner. Ett axplock som kan nämnas med deltagande under 2023 är ledningsutbildningar på MSB:s skolor, övningar av kommunal plan för räddningsinsats vid farlig verksamhet som utgör Seveso (högre kravnivån), slutövning innan invigning av Krok-ängstunneln, utbildning i oexploderad ammunition (OXA) samt nationell urban sök- och räddning (NUSAR) för insatsledare.

Alternativ ledningsplats för övergripande ledning

Ledningssystemet ska enligt föreskrift vara ordnat så att den övergripande ledningen skyndsamt kan bedrivas från en alternativ ledningsplats om den primära ledningsplatsen inte kan användas. Ledningssystemet har numera alternativa ledningsplatser om den primära ledningsplatsen inte kan användas. Övningar sker regelbundet och kontinuerligt där personal övas och tränas för att säkerställa upprätthållandet av drift, funktion och servicenivå från alternativa ledningsplatser.

5.2.9 Räddningsplanering

Styrkorna genomför kontinuerligt objektsorienteringar. Detta innebär förberedelse för insats genom att öka kännedomen och vara väl förtrogen med objekten på det egna distriktet. Det handlar framför allt om adresskännedom, framkomlighet och kontroll av byggnader. Målet var planerat till 1 600 objektsorienteringar, varav 750 genomfördes. Detta berodde i huvudsak på att arbete med farlig verksamhet har behövt prioriteras i enlighet med effektmål 2.

RSG har idag närmare 1 700 insatsplaner/insatskort i det digitala insatsstödet (Daedalos Mobil) och uppdatering av dessa har skett enligt plan.

Under 2023 har 44 evenemang identifierats som har krävt någon form av insatsförberedande arbete (riskanalys och beredskapsdirektiv

J. Detta innefattar 14 stora Ullevikonserter samt större evenemang såsom jubileumsfirandet i Göteborg med kulturkalaset, jubileumsparad samt Göteborgsvarvet Marathon. Den förhöjda terrorhotnivån har påverkat planeringen under året. Veckorna runt jul och nyår har resulterat i särskilda beredskapsdirektiv.

Inom uppdraget för räddningsplanering hanteras även revidering av larmplaner och under 2023 har nio larmplaner reviderats.

5.3 Verksamhet: Genomföra och följa upp

5.3.1 Insattider

Optimeringsprinciper för placering av operativa resurser är framtagna och beslutade i RSG:s handlingsprogram enligt LSO 2020–2023. Resultat av målsättning för responstider redovisas i bilaga 1, Statistik över genomförda räddningsuppdrag 2023.

5.3.2 Automatiska brandlarm

Under 2023 gjorde RSG totalt 3 385 uttryckningar i samband med automatiska brand- och sprinklerlarm. Av dessa bedömdes 3 198 vara obefogade vilket motsvarar 94,5 procent. Antalet uttryckningar har ökat med 11 procent jämfört med föregående år. Ökningen av larmen kan delvis härledas av de larm som tillkommit från de nya medlemskommunerna Stenungsund, Tjörn och Lilla Edet, som från och med första januari 2023 tas med i statistiken. Dessa kommuner stod för 235 uttryckningar under 2023. 88 procent utgjordes av uttryckningar på obefogade larm.

I början av 2023 genomfördes dialogmöten med förbundets kommuner samt de kunder vars anläggningar orsakat flest obefogade uttryckningar under 2022. Om detta givit resultat går inte att utläsa då även dessa har en ökning av antalet larm under 2023. Ambitionen för 2023 var att upprätta en dialog samt öka återkopplingen från kunderna vid obefogade larm. Av 3 198 begärda larmuppföljningar inkom svar på 69 procent. För 2022 låg den siffran på 61 procent.

Under 2024 kommer dialog- och kundmöten att ske i de fall det bedöms att behov och önskemål finns. Fokus kommer fortsatt ligga på att få in svar på larmuppföljningarna, då detta ger en värdefull kontinuerlig dialog med kunderna.

5.3.3 Genomförda räddningsinsatser

Under 2023 genomförde RSG totalt 8 824 räddningsuppdrag, vilket är ungefär lika många som 2022 och medelvärde för de senaste fem åren. Jämfört med medelvärdet syns ett ökat antal uppdrag för bland annat händelsetyperna annat uppdrag (till exempel sanering av vägbana, hjälp till ambulans och hjälp till polis), naturolycka och brand i skog eller mark. Det har även varit fler händelser där alla räddningstjänstens resurser återkallats före ankomst till skadeplatsen. Bränder i avfall och återvinning utomhus, drunkningstillbud, nödställd person och sjukvårdsuppdrag är exempel på händelsetyper där antalet har minskat.

Antalet bränder i byggnad visar en nedåtgående trend som fortsatte även under 2023. Omkring två av tre byggnadsbränder inträffar i ett bostadshus. Under 2023 ökade antalet bostadsbränder jämfört med den låga nivån 2022, men antalet är fortsatt lägre än medelvärdet för de senaste fem åren.

Under året har åtta personer bekräftats omkomna till följd av brand inom förbundets område, vilket är fler än medelvärdet för 2019–2023.

Antalet bränder i och omkring skolor, förskolor och fritidsgårdar har visat en nedåtgående trend sedan flera år tillbaka. 2022 ökade antalet, men 2023 var det lägsta på fem år (antal 51). Minskningen syns framför allt i januari, juni och december, vilket tyder på att brandproblematiken, som är ett känt problem vid terminsavslut och skolstart, inte har varit lika markant under 2023.

Antalet räddningsuppdrag i samband med trafikolyckor fortsätter att minska och har visat en nedåtgående trend sedan början av den undersökta femårsperioden. Vid drygt 2 procent av olyckorna har en eller flera personer varit fastklämda alternativt instängda i fordonet och behövt assistans från räddningstjänsten för att ta sig ut.

För mer information och beskrivning av större händelser under året, se bilaga 1 Statistik över genomförda räddningsuppdrag 2023.

5.3.4 Efter räddningsinsats

Alla räddningsuppdrag dokumenteras i händelserapporter av befälen. Avvikelser och förbättringsförslag noteras i en så kallad utvärderingsflik till händelserapporten. Utvärderingsflikarna analyseras och eventuella åtgärder vidtas. Syftet med arbetet är att nyttja erfarenheter från räddningsuppdrag till lärande och förbättringar.

För mer information om olycksutredning och analys, se bilaga 1, Statistik över genomförda räddningsuppdrag 2023.

5.4 Uppföljning av interimistiska avdelningen Södra Bohuslän (SB)

Kommunerna som ingår i interimsavdelningen Södra Bohuslän (SB) är Lilla Edet, Tjörn och Stenungsund.

Under hösten har tidigare myndighetsuppdrag samt administration för avdelningen med tillhörande personal placerats ut inom befintliga avdelningar i RSG, dels till Myndighetsavdelningen till HR-enheten inom verksamhet- och chefstöd och till Tekniska avdelningen. Detta har inneburit att SB under det senare halvåret endast hanterat och bedrivit operativ utryckningsverksamhet.

Ledning och styrning

Aktivitetsplanen för avdelningens har målsatt arbetet med att anpassa, utveckla och utbilda personal och processer inom RSG:s olika delar. Samtliga aktiviteter för verksamhetsåret 2023 når en nästintill fullständig måluppfyllnad. Kvarstående för avdelningen är dess organisatoriska tillhörighet inom den omorganisation mellan SB och Insatsavdelningen som påbörjats under året och väntas blir helt klar under 2024.

Kulturreisan är uppstartad under hösten med en heldag för alla chefer inom avdelningen. Detta arbete kommer att fortlöpa tillsammans med alla medarbetare under 2024. Arbetet är uppskattat och det är viktigt att introducera det hos och med alla avdelningens medarbetare.

Det har genomförts en enkätundersökning för avdelningens alla medarbetare för att säkerställa den psykosociala arbetsmiljön. Resultatet har sammanställts både på avdelningsnivå samt inom respektive stationsområde för fortsatt uppföljning med åtgärder.

SB:s avdelningsråd för facklig samverkan har under året bedrivits enligt RSG:s samverkansavtal. Under december månad genomfördes en sammanslagning av avdelningens avdelningsråd med Insatsavdelningens och kommer framledes genomföras tillsammans, detta för att optimera de operativa behoven och med en

förhoppning att förbättra tydligheten med de fackliga organisationerna inom det operativa området.

Operativt

Under 2023 har det genomförts olika utbildningsinsatser för att säkerställa den operativa förmågan inom SB och en viss kompetensnivå för främst heltidspersonalen har säkerställts. Under början av 2024 kommer liknande utbildningsanpassning för avdelningens RiB-personal att genomföras. Utbildningsinsatser har prioriterats utifrån de resurser som varit tillgängliga samt enligt tidigare behovsbild.

Under hösten har även en översyn av befintliga övningsplatser för den operativa personalen inom SB blivit klar. Övningsplatsen på Tjörn vid namn HEÅS är nu klar för att anpassas utifrån de behov som förväntas finnas framledes för avdelningen. Arbetet med HEÅS inkluderas även i det förbundsövergripande arbetet under 2024 med att se över samtliga övningsplaster inom hela RSG. Övrig övningsverksamhet under året inom avdelningen har utförts vid övningsplatsen i Kungälv och hos Bohus Räddningstjänstförbund (BORF) eller vid Bränningens övningsplats i Stenungsund.

Under hösten har nya fordon beställts för leverans under 2024, vilket avser två nya räddningsenheter och en ny höjdenhet. En ny vattenenhet levererades under november till Stenungsund brandstation. Samtliga beställningar har hanterats i dialog med Tekniska avdelningen.

Myndighetsutövning

Samtlig personal inom det förebyggandearbetet har under september månad inplacerats hos Myndighetsavdelningen på RSG. Myndighetsutövningen kommer fortsatt bedrivas inom SB:s geografiska område och inkluderar tillsyn, tillstånd, remisshantering och rådgivning samt information.

Extern utbildning

Under verksamhetsåret har viss extern utbildning levererats och har till viss del kunnat hanterats via tillgänglig dagtidspersonal. Detta område har dock varit nedprioriterat under året då personalen som tidigare utfört dessa utbildningar själva deltagit i olika utbildningsinsatser eller fått andra arbetsuppgifter. Under 2024 kommer samtliga kommuner som ingår i SB fullt ut kunna ta del av RSG:s kommunkoncept med ett tillhörande och anpassat utbildningspaket för respektive kommun.

Administrativt

Avdelningens administrativa personal har under hösten erbjudits nya administrativa tjänster inom olika avdelningar i RSG. Fram till årsskiftet har viss personal varit involverade i avvecklingsprocessen av tidigare SBRF.

6. Intern styrning och kontroll

På förbundsstyrelsens uppdrag genomfördes två internkontroller under 2023. Dessa gällde hantering av RSG:s systematiska brandskyddsarbete samt delegationsbeslut enligt kommunallagen.

6.1 Systematiskt brandskyddsarbete

Enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) har den som äger en byggnad och den som bedriver verksamhet där, det yttersta ansvaret för sitt brandskydd. Ett systematiskt brandskyddsarbete innebär att ha ordning och reda i sitt brandskydd och RSG har beslutade rutiner gällande förbundets SBA-arbete. Ett fungerande SBA-arbete

är dock för RSG också viktigt ur perspektivet RSG:s varumärke och allmänhetens förtroende för förbundet, som genomför tillsyner just gällande SBA i andra verksamheter. Därför riktades en internkontroll till detta område.

Uppdraget för internkontrollen innefattade såväl systematik för det organisatoriska brandskyddet som fysiska lokaler. Internkontrollen genomfördes genom intervjuer och stickprovskontroller.

Resultatet visar att det finns tydliga styrande dokument, men att dessa inte hanteras enligt rutin i verksamhetshandboken, vilket är viktigt för kvalitetssäkringen. Efterlevnaden av rutiner och instruktioner är god. Dock bör uppmärksammas särskilt att rutiner också behöver justeras och nya tas fram vid förändringar i lokalerna. Avdelningen Södra Bohuslän (SB) har tillkommit och RSG:s arbetssätt med SBA är under införande.

Tidigare internkontroller rekommenderade en översyn av verksamhetssystemet för SBA – Brandkoll.nu. Detta är nu utbytt mot ett mer användarvänligt system som heter Provision.

Sammanfattningsvis pekar resultatet av internkontrollen att RSG har ett systematiskt brandskyddssystem med tydliga instruktioner och rutiner och efterlevnaden är god. Det administrativa systemet Provision fungerar väl och är användarvänligt. Internkontroller och kontinuerliga översyner genomförs enligt rutin av inspektörer på Myndighetsavdelningen. Systematiken för SBA är också under införande i SB.

Rekommendationer från internkontroller var att tillse att styrande dokument finns i verksamhetshandboken, att överväga att avsätta en budget för SBA-åtgärder, säkerställa ett fungerande SBA efter ombyggnad eller ändrad verksamhet samt att samordna rutiner och säkerställa ett gemensamt arbetssätt i hela RSG.

6.2 Delegationsbeslut enligt kommunallagen

Av kommunallagen framgår att beslut fattade på delegation ska anmälas. Inom RSG finns en beslutad rutin för hur delegationsbeslut ska dokumenteras och hur återrapporteringen ska gå till.

Det finns en risk för att ställningstaganden inte dokumenteras som delegationsbeslut och/eller anmäls till förbundsstyrelsen. Aktuell internrevision avser att kontrollera efterlevnaden av beslutad rutin.

Utgångspunkten för granskningen har varit rutinen Hantering av delegationsbeslut inom RSG och RSG:s delegationsordning, Förbundsdirektörens vidaredelegation 2023. Rutinen omfattar alla avdelningar och enheter inom förbundet och ställer vissa grundkrav vad gäller hantering av delegationsbeslut.

Vid granskningen har det gjorts en kontroll av vad som har anmälts. Granskningen visar att anmälan av delegationsbeslut sker i stor omfattning i vissa delar av förbundet, men att anmälan till viss del brister i andra delar av förbundet. Granskningen har visat att dokumentation och anmälan huvudsakligen sker systematiskt och enligt beslutad rutin, exempelvis för beslut inom RSG:s hantering av tillsyn, tillstånd, brandskyddskontroll, remisshantering samt tilldelningsbeslut gällande upphandling.

Granskningen visar vidare att en fördjupad granskning behövs avseende vissa punkter i delegationsordningen och att det behöver säkerställas att hantering av delegations-

beslut sker enligt gällande rutin och delegationsordning. Detta arbete bör genomföras i enlighet med rapportens rekommendationer. Ytterst är respektive chef ansvarig för att säkerställa att hantering av delegationsbeslut sker enligt gällande rutin och delegationsordning.

7. Forskning och utveckling

I utvecklingen mot en modern räddningstjänstmyndighet behöver RSG vara samhälls- och riskorienterade såväl i det förberedande och förebyggande som i det händelsestyrda arbetet. Under 2023 genomfördes ett nationellt event med fokus på att starta upp ett nationellt Innovationsnätverk. Medverkande var föredragshållare och deltagare från bland annat Rotterdam, Picta, Carer, MSB samt några räddningstjänster. Rotterdam visade på stora möjligheter med den nya tekniken både vad gäller drönare och robotar för att minimera risker för personalen och få bättre bild av insatsen före, under och efter, men även vad gäller beslutsstöd. Det är få räddningstjänster i Sverige som har den framskjutna position som RSG har inom fältet, men de räddningstjänster som är aktiva i frågan kan fortsätta arbeta nätverksbaserat för bättre samordning och där kan RSG vara drivande.

RSG har inlett ett samarbete med Research Institutes of Sweden (RISE) kopplat till några fokusområden som till exempel förnyelsen av civil beredskap. Möjligheten att inleda ett samarbete undersöks med en svensk organisation (WARA-PS), som är en forskningsarena kopplat till bland annat blåljusverksamhet, där syftet är att koppla ihop forskning med verksamheter som ser behov av en viss teknik.

Stort fokus under 2023 har också legat på bland annat elektrifiering och energilager, streaming för tidig lägesbild, hur AI kan stötta/förstärka arbete, behov av GIS-kompetens (Geografiskt informationssystem) för att ha större nytta av det som finns i olika kartsnitt (exempelvis BrandGIS, som är ett stöd för geografisk lägesbild vid bränder i skog och mark), simulering av varm rökdykning genom värmekläder (Heat-sim) och körsimulator som komplement till praktiska övningar.

I samarbete med MSB startade RSG 2021 ett Nationellt utvecklingscentrum (NUC), med fokus på säkerhet på skadeplats. Under verksamhetsåret 2023 har sex projekt avslutats och tre projekt startats. Under kvartal 1 avslutas projektet Effektiva räddningsinsatser med miljöhänsyn och UAS (drönare) som taktiskt hjälpmedel vid hantering av tryckkärl. UAS för tidig lägesbild är ett långsiktigt projekt som drivs tillsammans med Västra Götalandsregionen och kommer pågå fram till 2026. Syftet med detta projekt är att med hjälp av halvautonoma UAS-system få en lägesbild från skadeplats innan räddningstjänsten har resurser på plats. Sedan uppstarten av NUC:s verksamhet har 30 räddningstjänster medverkat i olika projekt.

För att bredda NUC:s verksamhet medverkar centrat i två ansökningar inom ramen för Horizon Europe. Projekten syftar till utveckling av robotik, sensorteknik och samlade lägesbilder. Om projekten beviljas kommer de att ledas av ett konsortium som utgår från Valencia i Spanien och Rotterdam i Nederländerna.

8. Bilagor

Bilaga 1 Statistik över genomförda räddningsuppdrag 2023.